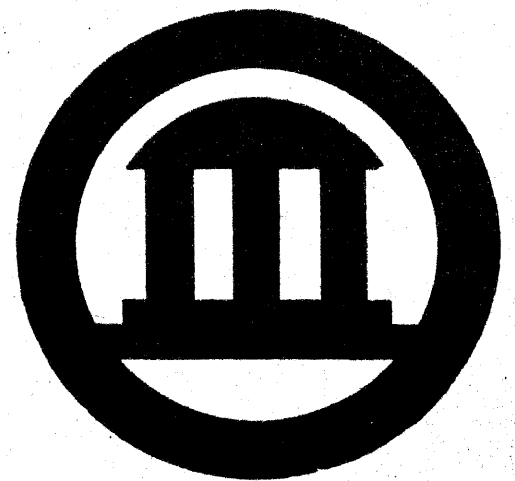

ÜLIÕPILASLEHT

1939

3

PAASTUKUU

POSTIMEES

on Eesti suurem päevaleht ning trükitakse ajakohasel rotatsioonmasinal

KUUKIRI

LASTELEHT

on vanim ja sisukamaid eesti noorte ajakirju

TRÜKIKODA

Valmistab igasuguseid trükitöid liht- või värvtrükis kiirelt ja korralikult

KÖITEKODA

Valmistab kiirelt kõiksugu köitetöid lihtsast köitest kuni iluköiteni

TSINKOGRAAFIA

Valmistab joon-, võrk- ja mitmevärviliseid „Postimehe“ töökodade tööd on hinnatud kõrgemate

auhindadega, suurte kuldaurahadega

Raamatu- ja kirjutustarvete-kaup'us
TARTUS, SUURTURG 16, TELEF. 2-50

Peakontor: Tartus, Ülikooli tän. nr. 21-23

TELEFONID: TALITUS 80, ÄRIJUHATUS 65, TRÜKIKOJA JUHATAJA 14-65

TALLINNA KONTOR: TALLINN, VIRU TÄN. 11

ÜLI PILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

NR. 3

25. MÄRTSIL 1939

XXIII AASTAKÄIK

„KORP! FRAT.
TARTUENSISE“ S/S
JUHATUS.

Vasakult: O. Ulmas
(abiesimees), N. Sulg
(esimees) ja J. Siilak
(kirjatoimetaja).

Liputaul

*Meil võitluses, vennad, ühendav pide
Lipp rohelis-valge-violett värvega,
Ta truuduse, vapruste olgu meil side,
Nii rõõmus kui mures meid sidugu ta.*

*Tõevalgust ja õilsaid kandku meil püüdeid,
Ning tegusid vapraid me vendade rind;
Truu armastus varmast saatu me hüüdeid,
Et õitseks me kodu, me isade pind.*

*Ei kohuta meid, ei murra meid mure,
Ei painuta tormid, ei vapusta meest.
Kaasvendade truudus me hulgas ei sure,
Ta valvab ja võitleb me kõikide eest.*

Sõnad: vil! A. Ojasalu.

Viis: vil! E. Ruber.

10 aastat

«Korp! Frat. Tartuensist»

„Korp! Fraternitas Tartuensist“ asutati Vabadussõjale järgnevatel, n. n. tõusuaastate lõpul, mis on tuttavad oma hoogsuselt kõigis elu-avaldusis. Nii ei jäänud üliõpilaselugi toleagest mentaliteedist puudutamata. See avaldus organisatsioonide suhtes nende rohkes asutamises ja otsinguis uute vormide järele.

Selle aja kohta nii iseloomulik organisatsioonide ja nende tüüpide rohkus oli tingitud lisaks otsingutele kohasemate organiseerimisvormide järele veel majanduslikust kõrgseisust ning vastavalt sellele üliõpilaselu kõrgelennulisusest.

Järgnevail majanduslikel kriisiga aastail toimus selektsioon. Püsima jäid pärast Vabadussõda asutatud mitmestkümnest üliõpilasorganisatsioonist ainult need, mis olid rajatud kindlale ideoloogilisele alusele, mille tõttu välised raskused ei suutnud nende alust kõigutada. Viimaste hulka kuulub ka „Korp! Frat. Tartuensist“.

„Korp! Fraternitas Tartuensist“ asutati 27. märtsil 1929. a. Asutajateks oli 6 tegev- ja 4 noorliiget, kes olid lahkunud internatsionaalset Korp! Frat. Dorpatensist.

Asutajad, olles kas Vabadussõjast osa võtnud või juba täielikult eesti keskkooli lõpetanud, omasid seega rahvuskümises juba kategoorilisemat seisukohta kui vanem põlv. Vastavalt tekitas see konvendi siseelus pinevusi ja kokkupõrkeid. Ettevõtetud reformi katsed luhtusid, tuli lõhenemine ja lahkumine 79-aastase tegutsemise järele.

Pärast lahkumist vanast orgist asuti innukalt uue loomisele. Kuna lahkunud olid enamikult vanemad kaasvõitlejad ja juba küllalt kogunud organisatsiooni tegevuses, ei tekitanud loodava organisatsiooni vorm ning comment erilisi raskusi, küll aga vahekorrd endise orgiga ning enesele tunnustuse hankimine vanematelt orgidelt.

Tekkisid ju lahkarvamused vanas orgis rahvuslikel põhjusil ja seepärast võeti uue loodava korporatsiooni põhialuseks — korp. olgu rahvuslik, seal valitsegu eesti keel ja meel. Praegusel ajal on see põ-

himõte iseenesest mõistetav, tol ajal andis aga siiski kaaluda, kuna organisatsioon oli fakultatiivne ja üldiselt eestlasi üliõpilasi oli veterinaarteaduskonnas suhteliselt vähe.

Vastavalt põhimõttele rahvusluse suhtes saadi endisest orgist kaasa võtta ainult eestluse seisukohast sobiv, ja seda oli vähe. Tuli luua palju uut. Vastavate eeskujude puudumisel oli see raskeks küsimuseks. Nii ei leitud kohane olevat konvendi liikmete vanuseastmeid määrata võõrapärase ja tõlkelt ebasobiva „noormaja“, „vanamaja“ jne. nimetusega, vaid vastavalt „noorveli“, „vanaveli“ jne.

Ametlikkude laulude sõnad ja viisid loodi vil! vil! A. Ojasalu ja E. Ruber'i poolt.

Sisemise ühtluse ning tugevuse loomiseks jäi püsima ka asutajate juures tegev- ja noorliikmeks jagunemine. Hiljem Frat. Dorpatensist ja muudest orgidest juure tulnud tuli, vaatamata vanadusele mainitud orgis, ühel alusel teiste sisseastunutega läbi elada noorliikme aeg.

Eelmainitud põhimõtte mitte omaks võtmine oli tol ajal paljudele teistele noortele orgidele küll suurearvulise liikmeskonna hankijaks, aga seetõttu vastava kasvatus ja sisemise ühtluse puudulikkuse tõttu toimus nende orgide likvideerimine samas tempos, kui asutaminegi.

Sarnastelt ühepäeva orgidelt tuli ka tegusid, mis üldistati kõikidele korpidele. See asjaolu aetas isegi avaliku arvamise korpide suhtes eitava seisukohale. Ka Frat. Tartuensisele vaadati esialgu kui uut tulnukale väga umbusklikult. Frat. Tartuensise liikmeskond oli aga küllalt distsiplineeritud ja seesmiselt tugev, et mitte laskuda väarsammudesse.

Hiljem esines organisatsioonis nähteid, et puht fakultatiivsuse tõttu tuli teaduskonna vahetamisel orgist lahkuda. Arvestades tulevikus samalaadiliste juhtudega, muudeti korp. 1933. a. interfakultatiivseks.

Nimetatud samm pani aluse konvendi edasise elu tõusvale arengule, mõjustamata senist ühtlust tegudes ja püüetes.

Elava läbikäimise tõttu teiste korpidega tekkinud vahekordade lahendamiseks sõlmiti 1934. a. Eesti Korporatsioonide Liiduga kartell-eping. Mõne aasta pärast, 12. mail 1937. a. võeti Korp! Frat. Tartuensist EKL'i liikmeks. Sellega omas Frat. Tartuensist teiste vanemate korpide vormilise tunnustuse ja võimaluse nendega samaväärselt koos töötada.

Meenutades fraternitase kümne eluaasta tööd ja saavutusi, paljusid raskusi ja helgeidki päevi, võib konstateerida siiski kõikkülgset edu.

Üliõpilaskondlikust tööst võttis Frat. Tartuensist osa oma esindajaga Üliõpilaskonna Edustuses juba teistest tegevusaastast alates. Esimesele valimisele tuli minna iseisvalt oma nimekirjaga, kuna vanemate korpide poolt ei leidnud tunnustust nõudmine asetada Frat. Tartuensise kandidaat ühises nimekirjas läbimindavasse kohta. Valimistel, mis toimusid samase kire ja hooga, kui endised riigikogu valimisedki, viidi oma esindaja läbi. Järgnevatel Üliõp. Edustuste valimistel arvestati juba Frat. Tartuensise soov, oli võimalik esineda teiste eesti korporatsioonidega ühiselt.

Üliõpilaskondlikust tööst on osa võetud veel kõikide toimkondade tegevusest. Ka kuulub pea algusest Frat. Tartuensise esindaja Üliõpilaskonna juhatusse.

Hõimutöö tähtsusest oldi juba konvendi asutamisel teadlikud, kuna varematal aastatel rohkelt soome üliõpilasi Tartu Ülikoolis õppis ja seetõttu nendega lähem läbikäimine toimus. 1936. a. kevadsemestril sõlmiti sõprusleping Helsingi ülikooli Kymenlaakson Osakuntaga. Sõpruslepinglase orgi liikmetega sõlmiti isiklikke sõprussidemeid, külastati vastastikku pidustustel ja matkadel jne.

Paralleelselt üliõpilaseluga on tehtud intensiivselt akadeemilist tööd. 17. II 31. a., mil registreeriti vilistkogu, võidi vilistlaskoondise tegevust legaliseerida.

Töö põhimõte on tänaseni püsitud ning oma kümnendal aastapäeval võib Frat. Tartuensist märkida

Ilusast elust ja õnnest

Pidevas töös ja tõe valguses elurõõmsalt tulevikule vastu.

„Korp! Frat. Tartuensise“ lipukiri.

KES meist ei tahaks elada ilusat elu? Kes ei tahaks olla õnnelik? Kuid kas on inimelu ilus? Kas on kõik õnnelikud? Kahjuks mitte. Igatahes üldiselt mitte. Palju kohatame elus saamatust, tuimust, argust, väiklust, ebaõiglust ja otsest alatust. Maailma ilust ja rikkusest sammub suur osa inimesi mööda kin-nissilmi ja ummiskõrvu. Inimene kaldub unustama, et ta on mõistusega ja mõtlemisvõimega varustatud intellektuaalne olend, aga mitte mõni ebateadlikult olesklev taim või loom. Selle kõige tulemusena kaotab nii mõnigi meist oma hingelise tasakaalu, satub eluteel ummikusse, meelekibedusse, ahastusse ning on õnnetu. Kuid kas peab see ikka ja aina nii olema? Kindlasti mitte. Ei ole küll kerge inimesel vabaneda oma sünnipäraseist omadusist ja halva ümbruse mõjul omandatud pahadest kalduvusist, kuid ta suudab siiski oma mõistuse ja tahtejõu varal ise määrata ja juhtida oma elurada. Ta suudab enesele sisendada ülevaid aateid.

Kuidas seda aga praktiliselt mõista? „Korp! Frat. Tartuensise“ 10. aastapäeva puhul seoses tema lipukirjaga: „Pidevas töös ja tõe valguses elurõõmsalt tulevikule vastu“, tahaksin selle küsimuse juures pisut peatuda*). Mõisteid nagu ilus ja inetu, hea ja paha jne. ei saa ju määratella teadusliku objektiivsusega. On ju need mõisted võrsunud inimese tundeelu-valdkonnas, on seepärast puht subjektiivsed ja vägagi erinevad. Ei taha seepärast allakirjutanu käesoleva kirjutisega taotella midagi muud, kui vaid avaldada mõningaid isiklikest elukogemustest omandatud vaateid, võiks öelda ka usku, millele tugenedes ta on saanud elust tarvisminevat meele-

*) Frat. Tartuensise lipuvärvidest sümboliseerib violett tööd, valge tõe ja roheline elurõõmu.

kindlust, hingelist tasakaalu ja õnne. Arvan, et selle üle pisut järelemõtlemine ei tohiks tulla kahjuks mu noorile sõbrule.

*

Töö annab elule sisu ja mõtte. Töö vabastab meele tusast, pakub kõlbelist rahuldust ning ülendab enesetunnet. Rõõm oma tegevuse tulemusist ning kordaminekuist on väärtuslikem vara, mida inimene võib omada. Töö õilistab inimest. Loomisrõõm on jumalik rõõm. Loov töö on kauneimaks esivanemate vaeva ja võitluste, oma kodu ja rahva austamise viisiks. Ühiskondlikult kasulik töö on nii üksiku isiku kui ka kogu rahva hüvangu ja õnne aluseks.

*

Tõsi on, et maailm on ilus, ta on võrratult kaunis. Taevas päikese ja pilvedega, pikse ja vikerkaarega; päikese loojangule järgnev tähtedest sätendav või kuuvalgusest kumav salapärane öine maailmaruum; sellele peagi järgnev koitev taevas ühes valgust ja soojust kiirgava tõusva päikesega, igavesti kestva elu tõestusena. Lumega kaetud sädelevad mägedetipud, põliste metsadega nende nõlvul, orud, laaned metsloomadega ja linnulauluga, aasad kauneimais värvivarjundeis lilledega, viljapõllud, jõed, järved, mered võimsate veteväljadega. Elu igal pool õhus, maa peal ja vete sügavusis. See kõik moodustab ületamatu ilu, pakub inimesele võrratult naudingut ja huvi.

Tõsi on, et maailm on ka lõpmata rikas. Ainuüksi meie kodumaa loodusvarad pluss rahva tööjõud moodustavad varanduse, mille suuruse väljendamiseks konkreetsemal kujul vajaksime n. n. astronoomilisi arve. Emake maa suudab hästi toita, katta ning varjata kõiki. Kui sellele lisaks arvame veel kõike seda kasulikku ja kaunist, mida on loonud ja loob inimvaim nii ainelisel kui vaimsel alal — kui palju vägevast arhitektuuri, kauneid ehitisi, skulptuuri, maale,

oma 155-liikmelises peres 74 vilistlast. Kogu organisatsiooni on juhtinud lipukiri: pidevas töös, tõevalguses, elurõõmsat tulevikku.

Konvendi kandvamateks alusteks tuleb pidada tugevat rahvuslikku joont ja liikmepere intensiivset akadeemilist tööd, mis väljendub kiires villistlaskogu kasvus. Ka on konvent oma perest andnud alma mate-

rile õppejõude ja uut teaduslikku järelkasvu suhteliselt oma noorusele ja väiksusele rohkem, kui mõnedki vanemaad orgid.

Konvendi vapp kogu liikmepere vaimu peegeldava kujutisena kaunistab 1933. aastast konvendi saali, väljendades puht kodumaistes motiivides organisatsiooni juhtlauseid ja tegevuse sihte ning püüdeid.

Frat. Tartuensise asutajail ja nende ideede edasikandjail järglasil on jätkunud sisemist tugevust kõikide ettetulnud raskuste ületamiseks olude kiuste. Sama ja veel tugevamat tahtejõudu ning sihikindlust töös isamaa heaks, organisatsiooni töös ja isiklikus elus soovib tegevkonvendile vanem generatsioon.

Vil! V. Kirsioäli.

VILISTLASKOGU JUHATUS.

Vasakult: L. Tamme-
mägi (laekur), E. Nõmm
(kirjatoimetaja), K. Roo-
met (esimees), H. Tam-
memägi (abiesimees) ja
E. Ruber (abikirjatoime-
taja).

muusikat, laulu ja ennekõike kui palju häid ja armsaid raamatuid, mis meid valgustavad, soojendavad ja vaimustavad — siis peame mõnna, et eeldusi ilusaks eluks ja õnneks on inimkonnal maailmas palju, väga palju. Tõsi on ka, et teaduse ja tehnika hoogne areng kui ka vaimukultuuri kiire levik on avamas laiadele hulka-
dele paremat ja rõõmsamat ajastut, kui seda oli meie minevik ja on tänapäev. Emakesele maale teeme seepärast ülekohut, kui räägime sellest-
sinatsest maisest hädaorust.

*

Elurõõm tähendab avasilmi vaatamist avarasse maailma ning selle ilu ning rikkuse nägemist. Elurõõm tähendab looduse vägeva sümfonia kuulmist ning selle mõistmist. Elurõõm tähendab usku suurisse aateisse, usku kõigi nende õilsate mõistete võimusse, millede tunnetamisele inimkond on jõudnud ja mida haaravad sõnad: eetika ja esteetika. See on usku kõrgemasse vaimsusse, mis annab inimesele võimu madalate, inimest alandavate ürgvaistude üle. Elurõõm tähendab vabanemist kurtmisest ja meelekibedusest raskeil hetkil. Elurõõm tähendab võimet suhtuda huumoriga ebameeldivaile nähtusile; tähendab uskuda sellesse, et homme päev on tänasest parem, on eriti siis parem, kui sina selleks kaasa aitad, nagu õigesti usuvad ja õpetavad meie taaralased. Elurõõm tähendab usku elu järjekindlasse arengusse paremusele, usku inimkonna ilusasse tulevikku ning teadmist, et sinul on palju võimalusi selleks aidata kaasa.

*

Maailmas leidub inimesi, kes murravad oma päid elu mõtte või õigemini küll mõttetuse üle. Inimene sünnib, kasvab, näeb vaeva, kannatab, vananeb ja sureb. Milleks see kõik? Mis mõte sel on? Nii nad küsivad. Pean tunnistama, et ma sääraseid inimesi iialgi pole hästi mõistnud. On ju isegi kurbusel, leinal ja kannatusel oma ilu. Ka õnnetu armastus on rohkem väärt kui hoopis tundu tuim olemine. Rääkimata ülalmainitud maailma ilust ja rikkusest ning seega õnne eeldusist. Leidub ka inimesi, kes väidavad, et tsivilisatsioon ja kultuur ei olevat inimkonda sugugi õnnelikumaks teinud. Kestavad ikka rahutused ja sõjad, viletsus ja kurjus. Arvan aga, et on otse absurdne oletada, et ürgaegne koopaelanik, keda ööd ja päevad varitsesid julmad vaenlased, kiskjad loomad, nälg, külm, taudid jne. oleks elanud sama õnneliku elu kui nüüdisaja keskpärane eurooplane. Vana Testamendi Jehoova suures ahastuses inimeste kurjuse ja sõgeduse üle oli sunnitud avama taevaluugid ja uputama kogu tolleaegse maailma, et alustada parema inimese aretamist, kuid tulemusi see ei andnud. Sest ajaloolise ajajärgu alul näeme meie ometi permanentset sõda kogu maailmas mitte ainult rahvaste ja riikide vahel, vaid ka erisuguharude ja külakondade vahel. Ka meiegi olime oma naabritega, eriti lätlastega, aina karvupidi koos ja seda kõige julmimal kombel. Samane oli lugu skandinaavia rahvastega; viikingitena levitasid viimased hirmu ja õudust pea kogu Euroopas. Ja nii oli lugu kogu maailmas. Kuidas on aga lugu meie ajal? Skandinaavia rahvaste vahel ei ole sõda enam mõeldav, vaid nende vahel valitseb peaaegu idülliline

Sõpruslepingu allakirjutamine Kymenlaakson Osakonnaga 1936. a. kevadsemestril.

rahu ja aina kasvav ja arenev vastastikune sõprus. Ka meie sõlmime oma naabritega aina sõprusliite, külastame üksteise rahvuslikke suurpäevi ja hüüame mitte ainult: „Elaköön Suomi!“ ja „Leve Sverige!“, vaid ka „Lai dzivo Latvija!“ Sellelaadilisi näiteid leiame maailmas rohkesti. Praegusaja sõjad tunduvad ainult veel järellaineina inimkonna barbaarsest minevikust. Hoolimata praegusist hiiglarelvastusist ilmneb ometi järjest enam püüde lahendada rahvusvahelisi konflikte kultuuriliste abinõudega. Relvastatakse vaid enesekaitseks. Agressiivsed avantüürid muutuvad järjest ebapopulaarsemaks. Järjest selgemaks saab rahvaile rahuliku ja sõbraliku rahvusvahelise läbikäimise suur väärtus, järjest selgemaks saab sõdade hävitav ja pidurdav toime arengusse paremusele.

Ka rahvaste kodurahu, ühiskondliku rahu ja ühiskondliku õigluse saavutamise alal on välja vaated aina paranemas. Et meie ajastu moodsa kultuurriigi elu ja ühiskondlik kord võib reformeeruda ja areneda ka ilma vägivaldsete vapustusteta, selleks pakuvad meile sümpaatset eeskujuga jällegi Skandinaavia riigid. Kogu rahva kõrgem üldhariduslik tase, kultuurinimese sel-

gem mõistus, tundelisem hing ja õiglasem meelelaad, teaduslikud avastised ja tehnilised leiutised summutavad ürgaegset jõhkra egoismi, kasvatavad rahvuslikku ühistunnet ja üksteise paremat mõistmist, tõstavad rahva jõukust — nii ainelist kui vaimlist. Näiliselt vägagi erinevaist ideoloogilisist aluseist, milledele baseerub praegu riikide korraldus, hoolimata, on ometi kõikjal esiplaanile tungimas ühine põhimõte, mis taotleb korda, kus igal rahvaliikmel hällist kuni hauani oleks võimalus saada osa kultuuri hüvanguist, kus kõigile oleks kindlustatud inimväärne elu. Uusimad ajaloolised sündmused on andnud rohkesti põhjust rahvaile järelemõtlemiseks oma seniste seisukohtade üle ja nende revideerimiseks. Uute teede otsingud on käimas kõikjal ja lõppsihid ka selgumas. Olenevalt ajalooliselt kujunenud olukorrist ja rahva iseloomust erinetakse vaid meetodeis ja taktikas.

Inimkonna parem tulevik on paistmas. Elul on seega suur ja üllas mõte. Õnnelik on see, kes selle mõtte teostamiseks saab kaasa aidata, kaasa võidelda ja see võimalus on meil kõigil.

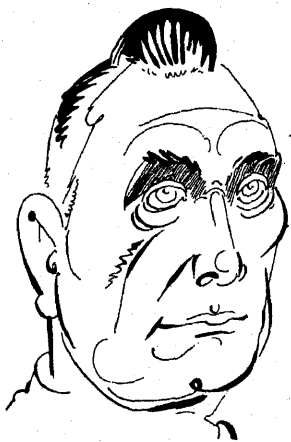
*

Vaadakem avasilmi avarasse maailma, püüd-
kem ümbrust mõista ja elu ilusaid külgi õigesti
hinnata. Pidagem meeles, et inimese määrata
on meie planeedil valitsev kord; inimene, s. t.
igatiüks meist üksikult kannab kaasvastutust selle
eest, kas meie kaasinimesil ja meil endil on
maailmas hea või halb elada. Ise oleme oma
saatuse juhid. Kui sa usud vägevasse maailma
Loojasse, siis ära solva oma Loojat sellega, et
pead end armetuks ussikeseks, kes ise midagi
ei suuda, midagi ei jaksa, vaid ootab kõike, mida
vajab, mingi üleloomuliku armuannina, kui seda
antakse; kui ei, siis pead rahulikult kannatama
ja nälgima. Tea, et sinu Jumal ei ole sind loo-
nud siia maailma oma jõuetuse üle kurtma, aina
armu ja halastust paluma, vaid on sind määra-
nud valitsejaks sellele toredale planeedile, mil-
lel asud. Ta on määranud sind kõigi nende hii-
gelvarade avastajaks ja kasustajaks ja jumaliku
loomistöö jätkajaks, järjest uute väärtuste loo-
jaks, kõigi inimeste rõõmuks ja õnneks. Tänu-
lik oled oma Jumalale kõige paremini sel teel,
et agaralt kasutad sulle elamiseks antud võima-
lusi, elad jumalikus vaimus, s. o. tõe, aususe ja
sallivuse vaimus, tunned elust rõõmu ja oled
õnnelik. Hoidkem kõrgel inimsuse lipp. Püüd-
kem olla inimese nime wäärsed. Teadkem, et
olla inimene, tähendab olla tugev, julge, arukas,
aus, õiglane, salliv ja suuremeelne teisitimõtle-
jate vastu. Elagem looduse-seaduste kohaselt.
Hoidkem oma tervist, tugevdagem oma kehalisi
võimeid, omandagem teadmisi ja arendagem oma
kõlblusmeelt ehk teiste sõnadega, alistugem pi-
devale füüsilisele, intellektuaalsele ja moraal-
sele enesedistsipliinile. Võtkem omaks gentle-
mani fair play mõisted. Teadkem, et eesmärk

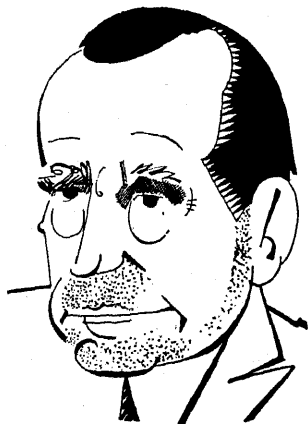
ei pühitse abinõusid; alatud abinõud rüvetavad
küll õilsamagi eesmärgi. Valigem endale elu-
ülesanne, mis vastab meie võimeile ja kalduvu-
sile, mida armastame ja mis meid vaimustab.
Armastus ja vaimustus on võimsaks jõuallikaks
teel edule ja õnnele. Ärgem kurtkem ega kõ-
helgem, vaid kavatsegem, teotsegem ja rünna-
kem. Pidagem meeles, et ainuüksi kaine mõis-
tuse ja füüsilise jõu varal ei saavutata õnne.
Võime kergesti sattuda pessimismi-karile. On
tarvis hinge, on tarvis usku edusse, on tarvis
idealismi. Püüdkiem vabaneda ülitundelikkusest
äparduste ja ebaõnnestumiste vastu. Teadkem,
et oleme osa loodusest. Loodus ei toimi aga
alati nii, nagu meie tahame ja õigeks peame.
Kui ilm on pilves ja mässab maru, siis ärgem
unustagem, et pilvede taga särab päike ning
paistab pea jälle meilegi. Hingetus ja meele-
kibedus mööduvad, elutahe ja elurõõm pääse-
vad jälle võidule.

Teadkem, et üksik ei saa olla õnnelik õnne-
tute hulgas. Seepärast juhtigem oma tööd ja te-
gevust nii, et see oleks kooskõlas kaasinimeste
ja kogu rahva huvidega, et meie töö tuleks ka-
suks kõigile. Jäägem truuks oma esiisade
maale, oma rahvale ja sellele kultuurkonnale,
mille hulka kuulume, siis valdab meid rahuldus-
tunne, saavutame hingelise tasakaalu, tunneme
elust rõõmu ja oleme õnnelikud. Siis on ilus
elada ja on ka ilus surra ning tehtud elutöö jä-
rele heita puhkama emakese maa halja kamara
alla ja ühtuda taas suure ja vägeva universu-
miga. Seepärast sõbrad: „Pidevas töös ja tõe
valguses elurõõmsalt tulevikule vastu.“

Vil! Arvo Ojasalu.

Vil! A. LAAS.

Vil! E. ROOTS.

Ksv! N. SULG.

Ksv! A. TAPPURA.

Mõningaid probleeme akadeemilisest maailmast

IGAVIKUST siiani, kogu meljonite aastate mõõtmatuses, valitsev enamik kõigist sündinuid on kulutanud kogu oma energia elatise hankimiseks. Ülejäänud, eelmiste kõrval otse mikrokoopilise murdarvuna, ehtasid inimkonna tsivilisatsiooni praeguse arenguastmeni. Sellega kaasaegselt, eriti kahe viimase sajandi kestel suurenes maakera rahvastik enormselt, luues mõõtmatu inimmassi — millel lasub tehniline nüüdisajastu teaduste suurima saavutisena. On selge, et inimsaavutiste ja teaduste areng ületab puht füüsiliselt võttes inimeste oma otse geomeetrilises progressioonis. Aristoteles võis omalajal kehasutada ja valitseda kõiki teadusalu ja saavutisi, kuid nüüd on selleks suutlikud sadanded inimesed kokku.

Akadeemiline maailm on inimkonna ajude tippsaavutiste kandjana pidanud viimasel ajal elama läbi kaks olulist muutust: spetsialiseerumise, tingituna teaduste mahulisest suurenemisest ja määratu arvulise juurdekasvu — tänu masside üldisele majanduslikule tõusule. Spetsialiseerumine omas paratamatuses süveneb veelgi tingituna asjadest, et üksikisiku maksimaalsete töötulemuste saavutamiseks vajalike teadmiste hulk moodustab pidevalt väheneva suhtelise suuruse akadeemiliste tarkussalvede sisust. Seetõttu ja nõudest tehnilise iseloomuga erihariduse järele, millele lisandub veel nüüdisaja tsivilisatsiooni elutehnika keerulisus koos elamisvõimaluste kitsenemisega kõigile tuntud ja arusaadavalt põhjusil on praegused õppeasutised — eriti veel ülikoolid muutunud hariduse templitest ja lähtest akadeemiliste eriteadlaste või piltlikult öeldes „käsitöölise“ tootmise vabrikuiks. Tegelik elu näitab, et kesk- ja kõrgemais õppeasutis õpib enamuse peamiselt majanduslikel kaalutlusil. Viimane vaade on levinud eriti Ameerikas, maal, kus ülikool iseenesest lõpetajaile ei anna peaaegu mingeid õigusi, kuid ometi sealgi „education pays“ — haridus tasub end, kuna statistika näitab 65% tähtsamaist U. S. A. meestest olevat akadeemilise haridusega. Objektivselt vaadeldes on sellekujulinegi akadeemilise hariduse ulatuslik levimine kogu maailmas ometigi iseenesest suure väärtusega — mitte ainult puht intellektuaalselt, vaid ka ühiskondlikult paljude eluavalduste kaudu. Kõik tööalad, millisel tegutses seni juhuslik element, langevad järkjärgult — osalt tingituna tegeliku elu nõudeist, osalt kõikisundivast paratamatusest — akadeemiliste eriteadlaste kätte. Kuid kõik probleemid, mis tänapäeval on seoses akadeemilise haridusega ja nüüdisaja ainulaadse omapäraga — ülikooli lõpetanute üleproduktiooniga pole põhjustatud akadeemiliste isikute

kvaliteedist ega teadmiste vähesusest. Põhjuseks on asiolu, et nende arvuline juurdekasv ületab juba tunduvalt ühiskondliku elu normaalseks funktsioneerimiseks vajaliku hulga. Akadeemilise haritlaskonna komplekteerimisel peamise ja mõõduandva tegurina on esinenud isiklik majanduslik seisund, v. a. lühike maailmasõjajärgne aegjärk, — jäädes kahtlemata püsima tulevikuski. Kõik muud haritlaskonna isiklikku koostist mõjustavad tegurid avaldavad oma toimet vaid eelmainitu piires. Maailmasõjajärgne kiire tsivilisatsiooni tõus ja akadeemilise diplomi abil saadavad isiklikud hüved tekitasid tormijooksu vastavaile õppeasutisile. Kõiki asjaosalisi õhutasid roosiliselt näivad tuleviku perspektiivid.

See pole tung hariduse järele — viimane ei vaja kunstlikku sundi, vaid isikust endast lähtuvat vajadust. Kuid nagu ikka ja alati on tsivilisatsiooni ja kultuuri saavutiste kasutamine ja nautimine võimalik vaid teatud majanduslikku nivood ületavaile isikuile. Siin tormavad haridus ja vastavad õigused eluruumi tühjusse. Pole vaja omandada kõrget hariduslikku taset, kui seda ei saa kasutada — põhjusena, et muud elu võimalused ei tõuse samavõrra.

Sellisesse nõiarangi olemegi sattunud käesoleval ajal! Enamus ülikooli haridusega isikuist ei saa kunagi niikaugale, et võiks kasustada kõiki neid teaduselt pakutavaid hüvesid, millistega tutvuti õpingute kestel. Need inimesed ei ela, vaid vegeteerivad puhtal kujul, võideldes vaid endi olemasolu eest; neil puudub võimalus kasutada omi teadmisi ja loovat mõttelendu positiivseks tegevuseks.

Koolis õpitust kasutavad nad elus vaid tähtsusest väikest osa. Tänapäeva haritlaste kurbloomus on selles, et vaid vähene hulk neist elab sõna tõsisest mõttest, tundes rahuldust igapäevasest tegevusest: õpetlased, arstid, arhitektid, leidurid ja need vähesed, keda tänapäeva tappev asjalisus pole suutnud lükata kõrvale kultuurilisist harrastusist. Kõik muu — otse ruusuv enamuse vegeteerib endiselt.

Selline olukord valitseb praegu terves maailmas. Kuid eriti terav ja ohtlik on ta madala elustandardiga ja majanduslikult nõrga rahvastikuga riiges. See on maksev täiesti meiegi oludes — kus iga isik oma jõuga ja rahuloluga elust on vajalik ühiskonnale, liiatigi veel, kui silmas pidada meie rahva arvulist vähesust ja nõrka juurdekasvuhiivet. Akadeemiline haridus peab eelpoolloodud asjaolude tõttu olema riiklikult oluliseks ja tähtsaks küsimuseks. Seejuures tuleb teda täiesti eraldada tõelisest püüdest haridu-

COETUS 1930/31.

sele — kultuursete meisterteoste viljelemisele ja nau-
timisele. Selleks ei vaja keegi diplome, ega aastaid
kestvat ebalooslikku ja kurnavat õppurelu, mis pea-
legi veel rõõvib inimesilt enamuse nende ilusamast fü-
sioloogilisest noorusajast. Me teame, B. Shaw olevat
õnnelik, et ta on käinud koolis vaid kolm talvet ja
vististi ei kahtle keegi meist, et ta on meie aja selge-
maid päid. Harilik üliõpilane rikutakse tema arvates
täiesti, hävitades kõik idud ja kalduvused geenius-
tekkeks. Anda tuleks tehnilist kasvatust, lühikest ja
mittekurnavat — kultuurnõuded rahlduvad iseenesest
muul viisil, sisemisest vajadusest tingituna! Ja juba
rühubki kogu maailm selles suunas! Akadeemiline
õping on muutunud otse spekulatiivseks tehinguks
börsil. Kuid elu börsina omas reaktsiooniaegluses või-
maldab teha hüppeid ühest äärmusest teise sellisel ku-
jul, mis on otse kahjulik asjaosalisile. Sel juhul on
hädasti vaja ühiskonna terviku huvides töötavat kor-
rigeerivat kätt!

Käesoleval juhtumil seisab kõik vaid osalises tea-
tud isikute takistamises pääsemast teaduslätete kasu-
tamisele süstematiseeritud kujul. See otseselt öeldud
inimeste filtrimine mitmesuguste vahenditega astumi-
sel kõrgemasse õppeasutisesse, stuudiumi vältel ja hil-
jem, — on probleemina nüüdisaja akadeemilise maa-
ilma tulipunktis. On tõsiasi, et tänapäeva kõrgemad
õppeasutised on valitsevalt kutselise üldiselooga.
Veel enam — nad on otse eriteadlaste tehased. Ühis-
konna elupüramiidi kõrgemad astmed mahutavad aga
vaid piiratud arvul inimesi. Osa peab jääma ikkagi
alumisile astmeile, pettumusest hoidumiseks — mida
varem, seda parem.

Diplomharitlaste arvuline piiramine on õigustatud
ja mõõdapääsematu, kui püsib senine vaade akadeemi-
lisele haridusele kui kutseharidusele, jättes samal ajal
hindamata kõrgema hariduse tõelist väärtust täiusliku
isiksuse saavutamiseks. Asudes aga sama probleemi
juurde teise kriteeriumiga: hinnates ülikooli hariduses
inimese võimete arendamist, millele lisanduks hiljem
mõne elukutse valik — langeks üleproduktioon loo-
muliku, kutseõppimisel toimuva, osavusvaliku tõttu ise-
enesest ära. Viimasel juhtumil eluvõitlus ja loomulik
valik oleks lühema kuluga, vähem ohvreid nõudev —
ühtlasi leiaks inimesse investeeritud kapital kindla
tasuvuse.

On fakt, et vähemalt kolmeneljandikku ülikooli lõpe-
tajaisse paigutatud kapital praegustes oludes otseselt
ja puhtmajanduslikult ei tasu end kunagi. Igale on
selge, et iseäranis vabakutseliste töötasu ja elatisstan-
dard ei tohi langeda allapoole teatud taset. Vastasel
korral muutuks nende tegevus tarbetuks ja isegi kah-
julikuks ühiskonnale. Seega oleks arvuline piiramine
õigustatud juba ainuüksi kutse eetilisel motiivil. Elu
reguleerib end ise, kuigi aeglaselt! Vahel isegi dras-
tiliselt! Mõnelgi maal avardatakse töövõimalusi tea-
tud rassi arvel. Teiselt poolt nn. „eksportülikoolid“
teatud riiges võimaldavad omandada majanduslikel
ringkonnil mujalgi tunnustatud diplome, võimaldades
ületada väheste sammudega mujal nii rasked tõkked.

Me teame, et eriti põhjamaal on kõrgema hariduse
omandamine seotud pika õppeajaga. Meil aiuniüksi
ettevalmistav stuudium koos sõjaväekohustusega kes-
tab 13 aastat, osal võtab ta veel rohkem aega. Sellele
lisandub keskmiselt 5—9 aasta piires kõikuv ülikooli

„KORP! FRAT. TARTUENSISE“ JUUBELIAASTA COETUS.

õppeaeg. Tegelikult nõuab meil gümnaasiumi õpetaja kutse taotlemine keskmiselt 8 a. aega — sama aeg kulub enamusel arstidest ja loomaarstidest. Normaalaajaga lõpetab tühine protsent.

Teaduse arenemisega kaasuv pidev õppekavade ja alade parandamine, toimudes teadmiste süvendamise mõttes, osutub paratamatuks. Selektiooni otstarbel läbiviidud on ta aga kaheteraga mõõgaks noorile. Elunõuded suurenevad alati vajades suuremaid teadmisi. Kuid kõiki õpitut pidada meeles on mõttetu, koormav, seda isegi ei suudeta. Suurte kvantumite läbimasin-damine ajast eksameiks annab vähe tulemusi isegi spetsialiseerumise puhul teatud alale.

Spetsialiseerumine iga elukutse piires toimub ikka tegelikus töös ja iseõppimise teel. Kuigi normaalõppe-ajad meie ja naabermaade ülikooles on 20—25% pikemad kui Lääne-Euroopas ja Uues-Ilmas, — ometigi ei näita tegelik elu, et selleläbi saavutataks paremaid tulemusi. P. s. lõpetab ülikooli meie oludes tühine arv sisseastujaist normaalajaga. Igaüks, kel see on õnnestunud, on kogenud omal isikul, et see on nõudnud 12—16 tunnilist pidevat töötamist päevas semestrite viisi, eriti kui on tegu veel philosophicum'iga. Seda isegi andekuse puhul, mis võib ületada kaugelt keskmise. Ja teadmised — neid omandatakse loenguist, vähem konspektidest põhjusel, et ajapuudusel, — pool õppeajast kulub loengute mehhaaniliseks üleskirjutamiseks — pole võimalik kasustada õpikuid.

Lääne-Euroopa riiges ja mujalgi, kus õppeaeg kestab 3—4 aastat, saadavad ülikoolid ometigi ellu mehi,

kes kindlal käel juhivad oma rahvaste elu ja annavad teadusele meie oludes saavutamatu uusi väärtusi. Sääslete kogemuste alusel annab optimaalsemaid tulemusi õpetus ja kasvatus võrdsetes doosides.

Tegelik elu on näidanud, et praegusel ajal akadeemilise haridusega resp. kutseharidusega isikud ei saa enamuses majanduslikult iseseisvaks enne 30. eluaastat. Vaevalt õnnestub vähestel selles vanuses rakendada tegevusse kõiki omi teadmisi ja ka talenti. Milleks! Neil on teada, et pool eluiga on juba elatud, — viimane on keskmiselt veidi alla 60 aasta. Nad saavad elama hakata, rakendades kõik oma võimed alles pääle füsioloogilise õitseaja möödumist, mis teatavasti on meestel 25—35, naistel 20—27 eluaastate vahemikus. Rida statistilisi uurimusi on näidanud, et akadeemiliste isikute perekonnis sündivus on kaks kuni kolm korda vähem sama ühiskonna keskmisest (Stoddard) — seetõttu esineb esimeses põlves arvuline vähenemine kuni 20%. Me seisame tõsiasi ees, et siin on tegu väljasureva ühiskonna kihiga. Kaaluva tähtsusega on veel linnastumise pidev areng. Seetõttu neelavad suurlinnad enamuse haritlaskonnast — seda nõuab tegelik elu.

Suurlinnad on otstarbekad tsentraliseeritud majandusele ja administratsioonile, kuid samal ajal on nad hiigelkalmistuteks kogu maa rahvastikule. Tsentrumite ühtlane hajutamine sellevastu riigi territooriumil tõstab elanikkonna vitaalsust rohkem, kui seda üldiselt arvatakse. Igaüks võib arvata, millise suure tähtsuse omandab too asjaolu siis, kui on tegu väikerahvastega, nagu seda oleme meie.

Tegelik elu ei kannataks sugugi, kui akadeemilise haridusega isik astuks ellu hiljemalt 23—25 aastasel ja sedagi vast mõne üksiku vastutavama elukutse puhul. Siis oleksid ta huvid teaduse ja kultuurisaavutiste vastu endised. Ta saaks rakendada end täie jõuga tegevusse varem ja muutuks varsti iseseisvaks. Spetsiateerumine mõnele kitsamale erialale võiks toimuda noil asjaoludel samuti tegelikus töös. Kas kaotab sellega ühiskond midagi? Ei! Ta isegi võidab palju! Esiteks need aastad, mille võrra noor varem asub produktiivsele elule; — teiseks selle loova energia, mida pole saanud suretada pikk õppeaeg. Kannataksid need, keda õppeasutiste filtrid on varakult visanud kõrvale. Mida varem see sünnib, seda vähemad on pettumused, sest muu elukutse valikuks pole siis veel hilja.

Akadeemilisele seltskonnale heidetakse ette mitte-küllaldase ega haridusekohase huvi omamist kultuuri-liste ürituste vastu väljaspool oma kutsetöö piire. Inimlikust seisundist lähtudes on see täiesti mõistetav. Inimesed, 20 aastat matnud oma noorusest õpinguisse, masindades sõna otseses mõttes endi ajudest läbi määratud hulgad igasugust tarkust, on sest tüdinud lõpu-likult.

(Osalt peegeldub selles ometigi kooli elusuunana kasvatusel nõrkus). Nende palavamaks sooviks on: pühendada ülejäänud vähem osa — hääle juhtumil pool — omast elust ainuüksi endi isikuile. Ja ühiskond? Viimane kaotab selliste raugastunud haritlastega enamuse neisse investeeritud kapitalist, tähtsa osa loovast energiast — vähenedes samaaegselt arvuliselt oma väärtuslikumas osas.

Absoluutselt võttes ei anna ülikool kuigi laialdasi teadmisi, ta muudab nad isegi kitsapiiriliseks, täpsustab neid teatud alade jaoks. Ülikooli lõpetanute üldharidus süveneb pikkamööda, eriti naistel, kuid erialalises küsimuses on nad vähemalt alul võhikud ega oska orienteeruda määratus teoreetilises teadmiste-pagasis. Kui sageli ei imestata nende abituse üle praktilisel alul. Tänapäev vajab vaid häid eriteadlasi, kes teavad vähe, kuid hästi. Milleks raisata energiat tuhnides teaduse põhjatuus varasalvedes tüdinemiseni ja saada harituks alles siis, kui kõik õpitu on unustatud.

Eriti küsitav on akadeemiliste naiste kasulikkus ühiskondlikus elus. Ühiskonna vähim struktuurne üksus — perekond vajab kõike muud kui akadeemilise hariduse tundetust ja kalki kuivust. Siin ei tule küsimusse hariduse mittevajalikkus — just vastupidi, viimane on praegusel komplitseeritud ajastul otse hädava-jalik, vaid akadeemiliste spetsiaalkutseteadmiste tarbetus perekondlikus elus. Vähemus suudab end siiski rakendada eduga mõlemale alale kaasaegselt. Enamus omandab ülikooli õppeaja kestel veende võimalusest leida küllaldaselt rahuldust ja elumõtet mõistusli-likus tegevuses pärastises elus.

Kirjutades U. S. A. naiskolledžite üle nimetab W. I. Ballinger neid „vanatüdrukute vabrikuteks,“ mis muutvat arenevaid tütarlapsi füüsiliselt ebanaiselikeks, talumatuiks seltskondlikult, kitsarinnalikeks ja annavad neile kõigile lisaks uue ideaali — vallaspõlve. (Statistika andmeil abiellub U. S. A. akadeemilisist naisist vaevalt 30%.) Elades ja töötades mõningaid aastaid omil erikutsealadel leiavad nad lõpuks ometigi, et kõik

PEREKONNAÕHTU KONVENDIKORTERIS 1935. A.

Vii! K. ROOMET.

Vii! V. KIRSIVALI.

Vii! V. LEHTMETS.

Auvil! A. OJASALU.

kooliaja kestel kuuldu naiste samavõrdsusest ja ühe-õiguslikkusest osutub tegelikus elus tühiseks sõnakõlksuks. Nad leiavad end kõikidel kutsealadel kõrvalesurutavat juhtivailt ettevalmistuskohaseilt kohilt.

Leides, et kõrgeimgi diplom võimaldab enamail juhtumeil teha vaid vähemtähtsamaid ja nn. „mustemaid“ töid, tunnevad nad lõpuks end kogu eluaja sammumas valerada, pidades eluotstarbeks tehnilist elatiste hankimist eelistatumaks isiklikust elust. Lõpuks asendades tuhandete meeste tööjõude, võtavad nad lisaks muule võimalused omilt kaasõdedelt. U. S. A. kohta käivail andmeil 60% kõrgema diplomiga naisist ei tööta kunagi omal ettevalmistatud alal — abiellumise tõttu 20% üldsegi mitte. Ülejäänud 60% on 6% tõesti produktiivsed töötulemused. Kui ülejäänud väheproduktiivsed asendada meestega, kel puudub ettevalmistuse kohane tegevus töövõimatuste vähesuse tõttu, kaduvat U. S. A. akadeemilisel kutsealadel üleproduktioon automaatselt.

Laskumata sentimentaalsusesse võib konstateerida ummikusse jooksmist mitmesugustel akadeemilisi ringkondi otseselt puudutavail aladel tingituna liigest demokraatiast sisendatud inimlikest nõrkusist. Praegu aja rahvad ja ühiskondlikud grupid ei saa lubada elu tormijooksu ja ohu tõttu — saada jalgade alla tallatud tugevamate poolt, endi vaimliste tööjõudude pillamist.

Eriti meie olud ei saa lubada, et suur hulk inimesi peavad ei kellegi huvides olema väljaspool isiklikku ja kogu rahva füsioloogilist ja majanduslikku elu ringkäiku tarbetult kaua. Seda võivad endile vaid suured, tugeva rahvajuurdekasvuiivega riigid. Siin on ületootmine analoogselt tööstusealadele. Need kõik on alad, mis oma korraldamiseks nõuavad osava kirurgi julget radikaaloperatsiooni siiani kestnud internistide tunnete rajatud konservatiivse ravi asemel.

Vii! V. Parve.

„Korp! Frat. Tartuensist“

õnnitleb juubeli puhul

TOOMKOHVIK

Meeleolumuusika iga päev kella 12–13.30 ja 18–21.30.

Nimede=eestistamise psühholoogiast

1.

Eesti algupärane noor kultuur sirutab oma esimesi, alles kogemustesüütuid katsesarvi. Ta on äsjasündinu seisundis, kes tõstab protestikisa miljöö valusalt-järsu muudatuse vastu. Ta on nagu tupest vabanenud liblikas, kes esialgu püüab aistida oma suhet lähimaga. Sellel noorel isendil puudub isendeluks enesekindlus, iseteadvus, suunasügavus — sõnaga: oma stiil.

Enesepärase elustiili loomiseks teeme praegu rahvuskultuuri kõikidel rinetel alles eksperimente. Siin ja seal võtab see stiil küll juba kindlust ja oma rütmi — veel on selles kõiges aga kujunemise ähmasust, heterogeensuse rabadust, otsiskluste ebaõnnestumist.

Ent — kui meie isendelu taotlused ka täielikult ebaõnnestuksid, siis ometi meie energiliselt julged ja pateetiliselt suurejoonelised eksperimentid jäävad inimkonna loovale tungile ainulaadsete kogemuste raudvaraks.

2.

Viimastel aastatel võime täheldada rahvusliku iseteadvuse ja elujulguse hoogsat tõusu. Selle tõusu teravaima indikaatorina nimetagem titaanilist pingutust — v a b a n e d a m i n e v i k u s t.

Selle vabanemisetahete omakorda kujukaimaks näidiseks võiksime võtta nimede eestista-

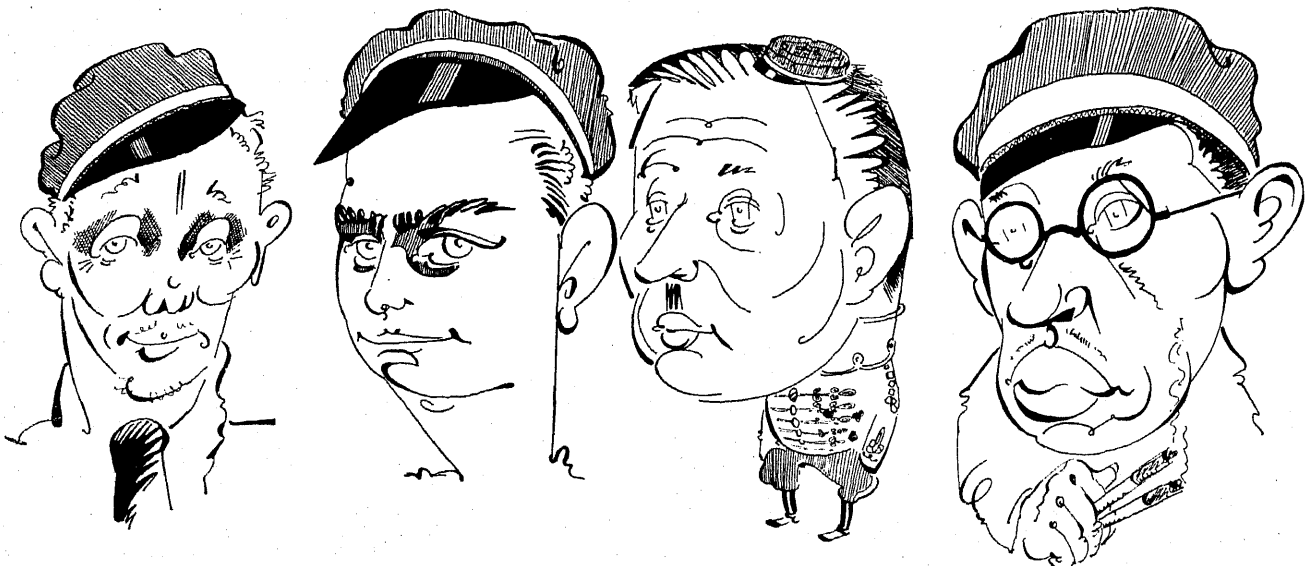
mise aktsiooni. Küllap on vastavast propagandast juba piisavalt ammutatud arusaamist selle taotluse tähtsusest. Siinkohal mainigem ainult summa summarum: eesti nimi on vältimatu, kui ta h a m e saavutada puhast eesti stiili! Selles — kas ja kuidas seda saavutada tahame — peitubki nimede eestistamise probleemi tuum. Ei oleks seepärast vististi päris huvitusetu eksperiment püüda analüüsida kõnealuse aktsiooni psühholoogilist momenti.

3.

Aluseks võttes nimede eestistamist võiksime jaotada kaasaegsed eestlased kahte suurde leeri — eestistajad ja mitteestistajad.

Alistades meelevaldsele analüüsile esimese rühma leiaksime seal järgmisi alarühmi: 1) idee-eestlased, 2) konjunktuureestlased, 3) moeeestlased, 4) spekulanteestlased, 5) suundeestlased, 6) kriminaaleestlased.

Idee-eestlased. Neid võiksime nimetada mõningate reservatsioonidega ka rahvustlasteks. See on eestluse aate kõige väärtuslikum element — rahvusühiskondlikult tundesoem, vaimselt liikuvam ja sihiteadlikum, kuigi selle juures ka ebapraktilisem, „elukaugem“ ja naiivsem element. Idee-eestlaste all mõistame neid eestlasi, kes võtavad nimede eestistamist kui rahvuslikku ja kultuurilist vabadusvõitlust, kui

Ksv! E. RAUD.

Vii! L. TAMMEMAGI.

Vii! J. KUKK.

Vii! A. PAABO.

suurt vaimustavat pürgimust. See grupp eestistajaid on arvuliselt kindlasti piiratuim kõikide järgnevatega võrreldes.

Konjunktuureestlased on nimede eestistamise aktsioonile kvantitatiivselt kõige teeneterikkamad. Selle mõiste alla võiksime mahutada peagu kõik vaimselt keskpärased, ka-meeloni-karakteriga praktilised igapäevainimesed, kelle elustiili iseloomustavad sõnad nagu „mugav“, „kasulik“, „tarvilik“. Nimi eestistatakse selleks, et pääseda riigiteenistusse, et saada eesti mehele, et mitte sattuda konflikti šefiga, kel eesti nimi, et vältida äri boikoteerimist jne. jne.

Konjunktuureestlastega lähimas suguluses on moe-eestlased. See on aga vastandina eelmiste tüsedale praktilisele meelele ja elutõsidusele hilpharaklikult kergemeelne ja tühine. Nimi eestistatakse mitte sellepärast, et see on tarvilik, nagu konjunktuureestlaste arvates, vaid esmajoones sellepärast, et see on parajasti moes. Piinlik on ju olla ajast ja uutest ideedest mahajäänu, paista silma oma tagurluse ja vaimunüridusega. Seepärast — nõnda kui ülikond sellistel inimestel on moepäraselt moodsaima löikega, või nõnda kui laual ilutseb kõige värskem kirjandus, nõnda olgu ka nimi kõige uudsem, sest ajaga tuleb kaasa sammuda.

Hoopis teisiti motiveerivad oma nimeeestistamist spekulanteestlased, kes on samuti kui eelmisedki konjunktuureestlaste üks suguharudest. See on väga ettevaatlik ja väga ettenägelik liik, kes on skeptiliselt kaval. Nime eestistab selline isik ikka nii, et teda võib pidada sama hästi eestipäraseks kui muupäraseks. Sellise nimega on siis hõlpus tarviduse korral esineda mitte-eestlasena. Spekulanteestlane ei sule ka välja oma kalkulatsioonidest Eesti iseseisvuse kaotamise võimalust, kus eesti rahvuslased ja rahvusnimed võiksid saada tagakiusatavaiks mõne suurriigi okupatsioonivõimude poolt.

Sundeestlased kuuluvad põhimõttelikult õieti mitte-eestistajate leeri, kuid eluliselt kaaluvatel põhjustel eestistatakse nimi, mida siis kantakse nagu vägivaldset silti. Selliste suundeestlastena sinevad sageli segaverelased-rahvusvärdjad, „kadakad“ jt. või koguni mitte-eestlased. Ka alaealisi, kes ise pole otsustamisvõimelised oma nime valikul, võiksime vaadelda kui teatud liiki suundeestlasi.

Lõpuks jääb veel nimede eestistajaist eriline liik, kes võimaldavad kriminaalpolitsei eksistentsi — kriminaaleestlased. Võõrapärane või halvakoalaline nimi eestistatakse, et sellega oma mustale minevikule pisut värskemmat vööpa saada või, et kasutada teda kilbiks politsei pilkude vastu.

4.

Mitte-eestistajad on väljasurev eestlaste suguharu, kelle „viimastele mohikaanlastele“ teeb arvatavasti lõpu sellekohane seadusandlus.

Ka siin võiksime alaliigitada. Näiteks nii: 1) idee-eestlased, 2) minevikeestlased, 3) loide-eestlased.

Idee-eestlastest on mitte-eestistajad põhimõtteliselt nimede eestistamise vastu, kuigi need põhimõtted on sageli õige nõrkadel jalgadel. Siia kuuluvad karakteriga ja mõnikord ehtsaima eesti jonniga inimesed, kes tahavad selleks jääda, mis nad on ja ütlevad, et nimi ei tee kedagi eestlaseks, kui ta seda mitte oma südame ja tegudega pole. Selle kõige taga peitub aga enamasti puhastverd eesti individuaalsus sellele vastu panna, millega nii väga peale kiputakse, olgu see ka tõepoolest hea ja õige.

Teiselt poolt on aga suur osa selliseid idee-eestlasi n. n. minevikeestlased. Need on isikud, kellel on seljataga oma kuulus sugukonna või isiklik karjäär, ning kes siis nimemuutmise tunneksid end kaotanuna neid ümbritseva oreoli, kartes järsku jääda nimetuks.

*Suitsetage
tervishoidlikult!*

DENICOTÉA-
pits (filter)

kaitseb Teie kopsu, hambaid, kurku ja sõrmi!

SAADAVAL VASTAVATES ÄRIDES

ESINDUS:

A.-S. Prov. J. LILL

«Terviklik Üliõpilaskond»

AKADEEMILIST noorsugu on aegade jooksul õigustatult peetud mitmesuguste rahvuslikult tähtsate probleemide kandjaks ja arendajaks. Näited on siin vist üleliigsed. Vanem põlv mäletab ju veel hästi, millist osa mängisid vene üliõpilased Vene riigi saatusele. Või jälgigem praegu ajakirjanduses kajastuvat poola üliõpilaste eneseavaldusi, kus ärevad sündmused on polemiseerivast mõttevahetusest arenenud avalikkude väljaastumisteni ja isegi verevalamisteni.

Hõõrumised üliõpilasteeride vahel meie naabermaade üliõpilaskondades, nii üle lahe kui ka lõunaraja taga on meile samuti teada.

Isegi Rootsis, selles kuninglikult demokraatlikus riigis, kus on saavutatud kõrge kultuuriline ja majanduslik tase ja kus meie arusaamise järgi puuduvad selliste pusklemiste põhjused, otsitakse välja vägikaid, millest erileerid rüsinal kinni haaranud.

Meie oludega võrdlemiseks on huvitav jälgida Rootsis kulgevaid sündmusi.

Käesoleva kuu alul siirdus Uppsala ülikoolist prof. Alf. Lombard Lundi ülikooli. Avaloengus märkis professor oma uutele üliõpilastele, et nad on rohkem iseisvad mõtlejad kui seda on nende Lundi kaasvõitlejad.

Sellest väikesest vihjest piisas. Uppsalas korraldatakse praegu koosolekuid ja selgitatakse, kui kõrge on selle linna ja ülikooli au. Pahandusest võtavad osa ka elavalt ajalehed, kes informeerivad laiemaid hulki „lahingu“ käigust. Nii on näiteks „Svenska Dagebladeti“ reporteril jätkunud head tahtmist jooksta üliõpilaskondade ja üksikute üliõpilaste vahet, et hankida veelgi kannatlikumale toimetusele intervjuusid, milles avaldatakse mõnikord lausa äärmiselt naiivsusse kalduvaid seisukohti. Nii näiteks avaldab üks tudeng, et tema arvates valitseb Lundis siiski vabam akadeemiline õhkkond, kuna seal paljud üliõpilased käivad lõunatamas ühes ja samas söögimajas!

Meile tundub selline näakklemine eluvõõrana. Kuid õpetlikku on selleks siiski nii palju, et akadeemilisel noorsool on alati ja kõikjal tung rüseelemiseks. On ju noorusel energiat ja seda tahetakse rakendada võitlusse oma töökspidamiste ja ideede eest. Kuid selle

Niisugustele energilistele egoistestlastele on risti vastandtüübiks loideestlased, kes suhtuvad nimede eestistamise täiusliku passiivsusega, kuigi põhimõttelikult pahatihti ollakse eestistamise poolt. Selliste inimeste puhul võime täheldada passiivsust ka igasuguste teiste printsiipialkümistuste suhtes. Need on õieti isiksusetta isiksused, eestluseta eestlased.

5.

Eelnevad read on omamoodi lahkamiskatseks ühes väga aktuaalses probleem. Nad ei kavatse kaugeltki mitte eitada ega välja lülitada võimalikke teistlaadseid analüüsimeetodeid ja lahkamise resultaate.

noorsoo juhtijate ülesanne on valvel olla, et võitlus toimuks üldsusele kasulike ideede eest.

Eesti üliõpilaskond pole kunagi olnud võitlusinuta. Meenutagem vaid neid mehi, kes möödunud aastakümnete jooksul võitlesid eestluse eest. Argem unustagem neid tudengeid, kes relvadega kaitsesid noore riigi piire. Eesti üliõpilaskond pole kunagi raskeks pidanud ühtegi võitlust, kui on tulnud väljas olla oma töökspidamiste eest.

Oleme jõudnud paarikümne-aastase omariikluseni ja vanad võitlejad on üliõpilaskonna ridadest lahkunud. Kuid nende kohad pole tühjaks jäänud, read on täidetud uute noortega, kes kannavad samuti võitlusvaimu. Küsimus seisab nüüd vaid selles, milliseid ventiile leida sellele ülepublitsevale võitlusinnule.

Asjata on korrutada siinkohal veel juttu, kuidas Juss ja Sass koolipõlves istusid ühes pingis, kuid ülikooli ajal erinevaise organisatsioonidesse astudes muutuvad vastasteks, kes ei leia ühist keelt üliõpilaskondlikes küsimustes. Siin tuleb nende mõtteavaldustega paratamatult ühineda ja kahetsusega nentida seda energiakulu, mida meie tudengid pillavad omavaheliste kahest leerist tingitud lahkavamate klaarimiseks. Ei ole isegi siin mõju avaldanud viimase viie aasta jooksul toimunud poliitiliste erakondade kaotamisega kaasas käinud terviklikkus ja üksmeele püüded meie riiklikus elus. Olukorda ei ole täit selgust toonud ka reformid ülikoolide ja üliõpilaskondade alal.

Üksteisele etteheidete tegemine on muidugi hukkamõistuväärne, kuid teiselt poolt, kas ei võidaks isegi leida kogu asja juurest ka positiivseid tulemusi. Kindlasti on mõned etteheidete põhjused ajajooksul kadunud ja üliõpilaskond on omandanud ühtlasema ilme just peamiselt akadeemilises töös. Siin on pinge tõusnud mõlemas leeris. Samuti ei julge vist keegi enam tulla välja etteheidetega vastasleeri kultuurilisuse puuduse pärast. Veel vähem on põhjust norida kellegi kallal liigse härraslikkuse ja nii-nimetatud burshikoossuse pärast.

Kuna need asjaolud peaksid olema eelduseks koostööks igal alal, siis on märgata püüdu selles olukorras reaaltulemuste saavutamiseks. Märgime siin esijoonel Eesti Korporatsioonide Vilistlaskogude Tallinna Koondate Liidu ja Eesti Üliõpilaste Seltside Vilistlaskogude Liidu Tallinna Klubi vahel saavutatud kokkulepet koostööks. Samasugust koostööd peaks aitama süvendada ka hiljutine Tartu Ülikooli Valitsuse otsus, lubada registreerida üliõpilaskonventide liitusid. Viimaste tegutsemine oli vahepeal keelatud ja paljud nägid neil peamist põhjust üliõpilaskondlike leeride omavahelisteks arusaamatusteks. Siinkohal tuleb muidugi ka tähtsust omistada Tartu Üliõpilaskonna Esinduses moodustatud erilise komisjonile, kes asub koostöö võimalusi otsima.

Need on kõikjal rõõmuga vastu võetud teated ja vist igauks soovib, et head vaimud soodustaksid seda tööd ja annaksid asjaosalistele vankumatut tahet tõhusate tulemuste saavutamiseks.

Pinge lahendust ootab ka kogu meie avalik arvamine ja ajakirjandus pühendab küsimusele oma tähelepanu juhtkirjade kohal. Neis sõnavõttes konstateeritakse lahkavamate olemasolu meie üliõpilaskonnas ja koostöö üritajale soovitakse aina õnne ja head kordaminekut.

Nii kirjutab J. K. (itsberg) „Postimehes“ 9. märtsil s. a.

„Üks pääsuke ei too veel suve. Aga ega see Tallinna pääsuke polegi esimene. Tartus oli juba mõnda aega tagasi arutusel kahe vilistlaskogude liidu vahel algatus, et loodaks kui mitte muu, siis ühine klubi, kus mõlema leeri haritlaskond puutuks tihedamalt kokku, õpiks üksteist paremini tundma ja otsiks ühiseid võimalusi jõudusid killustava sissisõja lõpetamiseks. Too algatus jäi siis kinni mingi salapärase takistuse taha, kuigi üks pool oli juba klubiõhtu kutsedki laiali saatnud. Nüüd on kuuldavasti ka see algatus Tartus uuesti liikuma pääsenud ning töötab saada teoks.

Ka kaks pääsuket ei too veel suve. Aga näib siiski, et akadeemilise haritlaskonna ringes töötab maad võita arusaamine, et tema omavahelises sissisõjas saab kõigepealt liüa haritlaskond ise. Kapseldudes oma pisirakkudesse, kaotab ta jõu võitlemiseks paremate eesmärkide kasuks. Mitte ainult jõu, vaid ka usu, et need eesmärgid on ühised ja et teiseski „vaenlikus“ leeris on küllalt neid, kes tahaksid leida kaaslasi samade eesmärkide taotlemiseks. Kui aga sedaviisi „maa sool jääb tuimaks“, siis on see ränk kaotus kogu meie rahva tulevikule.

On parim, kui haritlaskond ise oma seesmisest jõust suudab peatuda libisemisel palgasõdurite haletsemisväärsele tasemele. Sellepärast olgu tervitatud esimesedki pääsukesed. Kuigi esimeste lahenemiskatsete väline vorm on ehk vähenõudlik, lootkem, et teise mõtteviisi tuulepuhangud hakkavad lahutama seda udu, mis on laskunud meie haritlaskonna kahe leeri vahele. Põhimõttelikudki lahkuminekud lahenevad hõlpsamalt, kui neist kõneldakse silm silma vastu, selle asemel, et oma leeri kaevikus vibutada rusikaid nähtamatu vaenlase vastu.“

„Päevalehes“ 8. märtsil s. a. lausub Mnd (Mänd) muuhulgas:

„Tallinna akadeemilise haritlaskonna organisat-

sioon es jõuti juba paari aasta eest kindlale otsusele, et tarvis on midagi ette võtta olukorra parandamiseks omavahelises suhtlemises. Nüüd on küsimus uuesti energiliselt käsile võetud ja põhimõtteliselt koostöö alustes koguni juba kokku lepitud. Tahetakse luua üsna paljuliikmeline koostöö korraldamise esindus, kelle programmis ühise „akadeemilise maja“ ehitamine Tallinnas, kus kõik organisatsioonid ulualust võiksid leida jne.

See on igatahes tõhus samm edasi vastolude silumiseks. Kui vilistlaskogud eeskuju näitavad, siis võib loota, et ka nooremad järele tulevad. Vähemalt tõkestaks see noorte seas valitsevate hõõrumiste edasikandmist vanemale põlvle.

Aga, nagu juba eespool märgitud, on ka noorte seas valitsevad vastolud kõrvaldatavad, kui selleks nende poolt, kes on kutsutud ja seatud, selgeid jooni seatakse ja head tahtmist üles näidatakse.

„Uus Eestis“ 8. märtsil s. a. M. L. avaldab järgmisi lootusi:

„Kui algatus seltside ja korporatsioonide lähendamiseks ning seega kogu meie haritlaskonna tervendamise alal, millele nüüd järjekordselt Tallinnas pandi alus, tõepoolest annab soovitud tulemusi, siis on need algatajad teeninud kogu meie rahva sügavaima tänu. Siis vabaneme ka ehk sellest pahest, mis praegu ikka suureneva eduga mürgitab meie haritlaste järeltulevat põlve ning töötab koolitada meile selliseid kitsarinnalisi tegelasi, kes kõiki nähtusi meie ühiskondlikus elus on harjutatud vaatlema ja hindama oma korporatsiooni või seltsi prilli läbi.“

Üldiselt aga peab märkima, et meie ajakirjandus piirdub peamiselt üliõpilaskondlike lahkkelide nentimisega, põhjuste otsimises aga ei olda kuigi järjekindel ja seepärast võib märgata, et lahkkelide kõrvaldamiseks ei osata või ei taheta anda küllalt konkreetset retsepti. Ometi on ju lugu säärane, et kui tahetakse mingi pahe vastu võidelda, on esijoones vaja kindlaks

Taliolümpia Trondheimis

Olümpia avamine.

6. C. I. E. taliolümpia avamine toimus Lillehammeri linnakese ainsal spordiväljal, kuhu nädala jooksul sadadest jääpankadest kunstlikult liuväli oli tehtud. Selgus ju alles nädal enne olümpiat, et Trondheimis on lund asjata oodata. Seepärast tuli suusatamine ja jäähoki korraldada Lillehammeris, kuhu klub 8 tundi raudteesõitu. Rahvast voolas murruna kokku. Saabus ka kroonprints, kes võttis vastu võistlejate rongkäigu ja olümpiatootuse. Pühaliku tootuse langetatud lippude ees andis Norra parim üliõpilassuusataja G. Heggstad. Avatseremoonia lõppes defileega. Umbes 3000-pealise rahvahulga eest marssis mööda ligi 400 võistlejat.

Pole üleliigne heita pilku ka olümpia organisatoorsele küljele.

Trondheimi tehnikaiikooli pere oli eeltöid teinud juba üle aasta, et olümpia alguseks oleks kõik valmis ja läheks libedalt. Agaramatele juhtidele ennustati õppetöös terve

aasta kaotaminekut, millest aga vähe hooliti. Nädal enne algust tõi aga ilmastik pettumuse: Trondheimi ei tulnud lund kõikidele ootamistele vaatamata. Otsekohe kolisid kõik spordi-, korteri-, finants- ja pressikomisjonid 300 km lõunapoole ja arvurikkad telegrammid teatasid kogu Euroopale ettevõetud muudatustest. Tulevased Norra insenerid töötasid veel nädala ennastohverdvalt, ja uuesti oli kõik valmis kõrgepingelisteks võistlusteks.

Jäähokiväljaku laud-raamistik saadeti raudteel kohale, mägedesse ja metsadesse aeti uued suusarajad, kohalik pangahoone kujundati ümber klubiruumideks ja Lillehammeri külalislahke elanikkond silus ülejäänud lüngad. Kilomeetrikõrguselt ümbritsevad mäed ja meetripaksune lumi aga oli taevataadi poolt toetuks asja heaks kordaminekuks.

Jäähoki.

Avamisele järgnes kohe esimene võistlusala — jäähoki. Tšehhi või-

tis akrobaatilise mängu Poola vastu ülekaalukalt 6:0, alustades väärkalt rühhkimist akad. maailmameistri troonile Ungari, Rootsi, Poola ja Norra ees.

Edasi võitsid tšehhid veel Norrat 7:0 ja mängisid Rootsiga tilitsemisrohkeelt viigi 1:1. Hõimuvendnad ungarlased aga olid oma võitudes koguni üleemeelikud, lüües Rootsi 4:0 ja Norrat 11:0, kuid viigi 1:1 pressis neilt välja Poola.

Finaallahing Tšehhi ja Ungari vahel peeti viimasel õhtul juba Trondheimis 5000-pealise vaatajaskonna ees projektorite valguses. Võidu 1:0 saavutas Tšehhi vaieldava paremuse juures vesisel jääl, III koha jagasid Rootsi ja Poola.

Mäestlaskumine.

Mäestlaskumise ligi km-pikkune rada algas umbruskonna kõrgemast tipust ja viis mõningaid äkilisi käänakuid tehes ja meetritepikkusi hüpped nõudvaid künkaid ületades alla orgu.

Esimestena võistlesid naised. Mõlemal laskumisel saavutas parima tulemuse šveitslanna Margarita

teha pahe põhjused, et siis valida õigeid võitlusvahendeid, nii üelda juurte kõrvaldamiseks.

On kindel, et noortel tudengitel kuni akadeemilise organiseerumiseni mingeid omavahelisi põhimõttelisi vastuolusid ei tohiks olla. Ka edaspidises ülikoolitöös võiks juttu olla ainult võistlusest õppetöö edukuses. Võib arvata, et see on tõesti nii. Teissugune võistlus aga algab siis, kui tudengi seljataga sulguvad alma materi ukсед. Asudes oma karjäärile esimesele pulgale, näeb alles seesama akadeemiline kodanik, kuidas „teisevärvilised“ sõbrad tihti kogemusteta ja võimeteta temast mööduvad. Sellises olukorras pole siis ka midagi imestada, kui noor kibestunud vilistlane tuleb konventi ja valab oma sapi vastasleerile kaela. Ja vilistlastel on alati oma mõju tudengeile, eriti nooremale.

Kui nüüd vilistlased just sammuvad esireas ja esimestena tahavad eeskuju näidata koostöö süvendamiseks, siis tuleb seda eriti tervitada, sest seega võidakse vahest õigeim retsept leida pahe kõrvaldamiseks, mis mürgitab meie akadeemilist haritlaskonda.

Kui kõnelda vilistlaste osatähtsusest praegusis üliõpilaskondlikes lahkellides, siis võib isegi kaugemale minna ja sügavamaid põhjusi otsida, nagu seda tehakse „Uus Eesti“ kirjutises „Torm veeklaasis“ (14. märtsil k. a.):

„Eesti ülikool on oma varemase arengus seisnud väljaspool poliitiliste parteide võitlust ja see on olnud üks tema positiivseid külgi, mis on tunnustamist leidnud nii kodus kui ka välismaal. Alates 1936. a. aga on teatavate ringkondade poolt alustatud süstemaatilisi katseid politiseerida mitte ainult Tartu Ülikooli, vaid ka üliõpilaskonda. Niisugustele katsetele pidi riigivõim loomulikult vahele astuma. Ei ole ju võimalik, et alles kujunemiseas ja oma koosseisus järjest noorenev üliõpilaskond võiks olla kaasotsustajaks ülikooli, veel vähem riigi juhtimisel. Ega pole ka riigi ja rahva tuleviku seisukohast õige, kui küpsemata noored liiga varajaselt seotakse poliitiliste huvidega.

Schaad, jättes hõbedat ja pronksi jagama sakslannad H. Gödli ja E. Hofereri. Lillehammeri hotellis teati tagantjärele kõnelda, et M. Schaad mitteametlikult ka olümpia iluduskuninganna kuldmedali on võitnud.

Mäestlaskumises meesteale tasusid norralased jäähokis saadud kaotuse ja saavutasid Olav Raabe ja Nils Eie kaudu kaksikvõidu, surudes kuulsaima sakslase Harro Cranz'i kolmandaks.

Slalom.

Neljandal võistluspäeval toimunud slalom viis kibestunud sakslased triumfeerimisele. Väravate rohke slalomraja, mille raskuse üle võistlejaskonnas õigustatud nurinat kuuldi, läbistasid sakslannad Elisabeth Hofereri ja Helga Gödli puhtaimalt ja parimate aegadega. Samuti võitis meeste slalomi Harro Cranz ekstraklassi kuuluva ajaga 1.08,5. Järgnevate norralaste N. Eie ja O. Raabe ajad olid 1.11,5 ja 1.12,2. Eri-võistlusena arvestati laskumise ja slalomi tagajärgi keerule valemil abil kombineeritud

laskumiseks, milles siiski ülekaal jäi norralaste paarile, andes napi punktide vahekorra: 1. O. Raabe 366, 2. N. Eie 367 ja 3. H. Cranz 368.

5×6 km teatesuusatamine.

5×6 km teatesuusatamise hiilgavamaks võitjaks tulid soomlased, kes raske raja katsid ajaga 1.46.38. Teiseks jäi Norra 1.51.14 ja kolmandaks Rootsi 1.54.54.

Olümpia kolib!

Vahepeal oli olümpia finantskomitee sõna ka kaalu omandanud, sest vaja oli kuidagi tasakaalustada eelarvet, mis oli 30.000 Nkr. Leiti võimaliku olevat jääalasiid jatkata kümme korda suuremaks linnas, Trondheimis. Nii korraldati kolmapäeva õhtul Lillehammeri teatri saalis osaline võitjate austamine ja medalite üleandmine seni olnud võistluste ulatuses.

Järgmisel päeval oli linnas juba palavikuline kolimine. Suuskade ja kohvritega tõtati jaama.

Hilisõhtul jõuti Trondheimi, vanade Norra kuningate residentsi.

Uus üliõpilaste korraldus piiras sellepärast teadlikult üliõpilaskonna esinduse tegevusvälja puhtüliõpilaskondlike küsimustega ning poliitiliste aknaist väljarääkimiste kiusatuse vältimiseks nägi ette koosolekute kinnisuse ja kindla korra.

Siin ongi koer maetud. Kuigi üks ringkond vastutustundetuid poliitilisi vilistlasi ei ole suutnud oma mõju alla saada kaugeltki üliõpilaskonna esinduse enamus, siis ometigi oma sihtide saavutamiseks nad taotlevad üliõpilaskonna esinduses vähemalt avalikku poliitiseerimise võimalust omapoolsele vähemusele.

Seda lähemat ja kaugemaid sihte aga on võimatu saavutada ilma üliõpilaskonna korralduse muutmiseta.

Et aga oma eesmärgi siiski kätte saada, selleks püütaksegi üliõpilaskonna esinduse vähemiku kaudu igal võimalikul juhusel esile kutsuda näilisi raskusi esinduse töös, et siis osas ajakirjanduses ja mujal oleks võimalik seda tormi veeklaasis näidata tõelise tormina, ning seltside ja korporatsioonide vahelise vahekorra lahendamise nimel nõuda poliitiliste vilistlaste vahel algul üliõpilaskonna ja siis hiljemini ka muude korralduste muutmist.

Nende tegevus kannaks paremat vilja, kui nad oma energiatagavarast osagi kulutaksid otseselt oma mõju all olevate esinduse liikmete korrale kutsumiseks. Ise aga õhutades ja samal ajal appi hütides, külvatakse ainult omalt poolt vastastikust umbusku meie intelligenti ridadesse.“

Üle öö imetegusid korda saata on lootusetu. Üle öö ei ole võimalik meie akadeemilisi ringkondi ka kõige üldisemais küsimusis ühe mütsi alla mahutada. Kuid hea tahtmise ja arusaamise juures on siiski võimalus selgitada praegusi vahekorra vilistlaskondade vahel ja seada jõusse normaalselt olukorda. Selle saavutamisel on enam kui kindel rahu ja koostöö ka üliõpilaste hulgas, kellel heast tahtest selleks kunagi puudu pole olnud.

H. P.

Kohe juhatati inimesed korteritesse, selgitati järgnevate päevade kava ja tutvustati linna nägemisväärsustega. Ilm oli aga sula ja lund vaid mägedes.

Iluuisutamine.

Iluuisutamine peeti Trondheimi staadioni tuhandeid mahutava tribüüni ees. Meesaladel ilmutas paremust ungarlane Elmer Tertak. Teiseks jäi sakslane E. Ratzenhofer ja kolmandaks prantslane J. Favart.

Paarissõidu ainuvõistlejaks olid öde-vend Ilse ja Erich Pausinid, kes on üle-euroopaliku kuulsusega.

Individaalselt naistele oli samuti vaid üks uisutaja, prantslanna Jeannine Schweich.

Kiiruisutamine.

Kiiruisutamises arenes pinev duell sakslase Maks Stiepli ja norralase Georg Kroghi vahel. Norralane võitis 500 m ajaga 44,6! ja 1500 m 2,25,9, kuid sakslase võidud pikemais mais 3000 m-s 5.10,3 ja 5000 m-s 9,23,6 olid ülivõimsamad. Kuna lätlaste Behrsinsch ei

Tehke mu sõnade, aga mitte mu tegude järgi

SEE LUGU algab harilikult nii: seltskond vestleb lõbusalt vaimulike kahtlase mooraali üle, tuues „selgituseks“ näiteid ligidalt ja kaugel.

Mõni vahetab jutuhoos küll nime ära, mis-suguse pastoriga üks või teine anekdoot on ühenduses, aga see ei muuda asja, süžee jääb samaks. Kus andmed lünklikud, ergutab tänuväärt fantaasia oma jagu kaasa. Lõpuks pistab keegi juurde, et üks hingekarjane pärast paljastumist oelnud ise: jälgige mu sõnu, aga mitte tegusid!

See on siis terve loo kulminatsioon.

Seesugune sõna peaks mõjuma igale hingekarjasele nähtavasti kui verev linik ühele mõistlikule kalkunile.

Ma kahjuks ei tea, kas sellist meest on õpetajaskonnas olnud, kellelt see tark lause on pärit, või on mõni naljavend ta vabritseerinud ja vaimulikule isandale suhu toppinud — üks on kindel, et temas on palju tunnustamisväärset.

Minu read pole mõeldud selleks, et näidata vaimulikule kätte pagemise tagauksi, mille kaudu võib hiilida salamahti välja oma sõna ahelatest, nad pole mõeldud mingi vihkamisväärse variseerluse õigustamiseks, mitte selleks, et alandada sõna „kumisevaks vaseks ja helisevaks kellukeseks“ — neid ei riiva ka Geiša (operett „Džaina“) ironia, et „moraal, tean, see on Euroopa mõiste, tähendab seda, mida nõutakse teiselt.“

Kummatagi ma leian perspektiive, millest lähtudes seegi parentees: jälgige mu sõnu, mitte tegusid — väärib rohkem kui ainult kerge-meelset pilget ja solvavat üleolekut.

1. Quod licet Jowi, non licet bowi! See sõna arvestab iga üksiku individuaalset omapära. Ta ei ütle kaugeltki seda, et Jupiteri su-

lasele on lubatud kõik. Ometi on teada, et puhtvaimlisedki küsimused nõuavad teatud eeldusi ja nende puudumisel võib mõju olla otse halvav.

Kui mõni joodik vabandab enda puhtaks sellega, et ka Jeesus tegi veest viina, siis võiks jällegi Jupiteri ja härja looga välja tulla. Odüsseuse mehed pidid mööduma sireenide saarest vahatropid kõrvus, sest vastasel korral nad oleksid hukkunud.

Kangelane Jaason aga võttis laeva Orfeuse, jumalate lauliku ja kui sireenide laul neid meelitas, siis oli Orfeuse muusika nii meelivaldav, et kellelgi, kes mõlemate laule jälgis, ei tulnud mõttesegi saarele surema sõita.

Olge enne suutelised Orfeust kuulama ja nautima, olge enne suutelised omama südamepuhtust võrdselt „kõntsast rüvetamata lotosele“, olge valmis sireenide laulu kuuldes meenutama Orfeuse kannelt, — siis on teile ka „maailmarahva lust“ lubatud — sest küll teie siis parajal ajal jälle „vaimulikuks muutute“ elamata sealjuures kaksikelu — niikaua kui teie seda ei suuda, tuleb teile kõnelda ranget sõna.

Lapski toimib isa sõna ja mitte teo järele uinudes kell pool kaheksa õhtul, kuigi isa tegusunnib ta vahel keskööni ärkvele.

Mõni kurdab, et õpetaja võtab viina. Minu arusaamise järele võiks ta selle juures isegi karskusepüha pidada, sest kui alkoholi tarvita-takse tõesti nii, kui seda teeb pastorite rõhuv enamus, poleks vist alkoholi pärast valatud ühtegi pisarat.

Ma ei leia selles halba, kui prohvet, kes manitseb elutõsidusele, vahel liigub kas või kohvikus, et mõne harva kohatava tuttavaga veeta paar ühendavat õhtutundi, puhuda siniseid suitsurõngaid, arutella mälestusi ja ergutada muusikast.

olnud saabunud, tuli ta kaasmaalasel Elmars Bitel noppida ainult kolmandaid ja neljandaid kohti. Norra tuli üldpunktidega kiiruisutamises esimeseks (47 punkti), teine Läti (16 p.), 3. Saksa (12 p.), 4. Soome (6 p.), 5. Ungari (3 p.).

18. km suusatamine.

18 km suusatamise võitjaks tuli seal üllatuslikult rootslane Fyr Dahlstedt, ajaga 1.07,48, kuna 5

soomlast tulid kõik esimese 10-ne hulka. Baltimaade parim suusataja lätlane Kaneps jäi siin alles 12-ndaks. Osavõtjaid oli 38.

Hüpetega koos kombineeritud suustamise võitis Risto Mäkinen, jättes poolakad Orlewiczi ja Wnuki selja taha.

Suustamise üldvõit jäi Norrale, kes saavutas 89 punkti. Saksa sai, nagu Soomegi, 24 punkti, 4. Poola 19 punkti, 5. Rootsi 4 p.

Olümpia lõpp.

Trondheimi staadioni jääll kiirgasid prožektorid, kõlasid kõrgete isikute kiidusõnad ja kajasid pühallikud hümnid. Veelkord defilee ja lippude langetamine, kuni suurttiki-paukude kajades võeti C. I. E. olümpialipp mastist alla. Olümpia oli lõppenud.

Samal õhtul leidis aset hiilgav ball Üliõpilasmajas 1000 külalise osavõtul. **R. Troost.**

Kuid kui ma siia kõrvale sean ühe grupi naisi — elavaid mannekeene, kelle mõtlemisekvintessents on „kohvitass, hundikoer, mood, klatš ja kass“ — siis ärgu võetagu liiaks, kui paratamatult pillad üle h u u l t e nagu mürgist vedelikku. Sest tehes tema (pastori) tegude järgi — ei tee teie sageli t e m a tegusid.

2. Meie ei jutlusta mitte iseennast, vaid loovutame sellise kuulutuse mõnele naiivsele palvevennale, kelle tavalised jutlused seisavad enda eluloo (resp. õndsusloo) refereerimises mitmes tosinas variandes.

Nii jutlustas keegi selline kuulutaja, et tema enam 25 aastat ei tee pattu. Selline eksemplar võib siis ka täie kindlusega kutsuda üles oma tegusid jälgima.

„Kutsutul ja seatul“ on esiteks liialt delikaatsust, et mitte enda isikut seada teistele valgustavaks laternapostiks, teisalt puudub tal ka vajaline naiivsus, end täieliseks arvata.

Apostel Pauluski pidi tunnistama, et „head, mida mina teha tahan, ei tee ma mitte“ ja M. Luther leidis, et ristiinimese elu on pidev mee- leparandamine. Mis sa siis viimasel juhul veel oma tegusid jutlustad?

3. Paulus ütleb, ta ei tunneks end patusena, kui käsk poleks talle seda öelnud. Ja kujutelge asja nii:

On kusagil võrdlemisi korralik inimene, annab kuupalga naise kätte ja kasvatab hea ja tulusa sõnaga omi lapsi. Tema mõte on see, et lapsed saaksid korraliku kasvatusena ja on neil ehk „pääd“, siis pisut haridustki. Aga hoolimata paremast printsiibist ühel palga-päeval juhtus õnnetus, läks kuhugile ühe ööga terve teenistus, võib-olla jäi korralvalvurile silma või eksis tõesti pisut abielutruuduse vastu.

Kui see mees oli nüüd kolmkümmend-nelikümmend aastat kuulnud Orfeuse kannelt, siis teda „järgmisel päeval haarab kohutav mee- leheit „põrgu rinnas“. Tema enda ellusuhtumine, tema printsiip, tema sõna mõistab kohut. Ja nii kaua kui ta sõna teda noomib ja mõistab hukka, niikaua ta sõna teda kaitseb. Tal on selge, et see sõna on õige. Tal on nõör, millest ta on li- bisenud ja tal on nõör, mille juurde ta teab teed tagasi. Teda haaraks värin, kui ta oma lapsi näeks jälgimas ta tegusid — aga ometi, kui ta oma juhuslikust eksimusest on saanud üle — tal on õigus kuulutada jällegi sõna.

Eksimusele võiks järgneda suur hingeline käärimine, kramplik valuhoog „sügavale sisse mõök tungis südamesse“ — ja sellise käärimise tulemusena ta alustab innustatumalt kui enne oma elu uue hooga, uue pingega. Milline absurdsus, kui seltskonnas sellise mehe sõna vaid

naeruga võetakse. Kahjuks on see nii, et juhuslikku eksitust ilmnunud faktis teatakse võr- ratult laiemalt kui sellele järgnenud mee- leparandust.

Palju kõrgemalt hindan ma ägeduses märat- sejat, kes kaimenenult tunneb südamelihal süü- motiivi valutavat pitsarit, tõendusena, et ta si- sehääl veel täiesti ei vaiki — kui inimest, kes kunagi end ei unusta, sealjuures plaanitsedes halba aastaid pikki, otsekui polekski tal õilsuse juhtivat printsiipi.

Lõpuks, kui oled hetkeliselt nõrk — su tõde jääb ikka tõeks. Hoolimata sellest, et Kalileo Kalilei kohtu surve salgas oma kosmograafilis- ed veendumused — liigume ometi oma teadus- likes arvestusis rohkem tema sõna, kui keskaja targutuste raamides.

4. Tehke minu sõna järele — see pole ka paljas formaliteedi kultus, õõnes vorm, sest õige sõna on kui vaese mehe kopikas, peos kümnelt ringi keerutatud ja siis otsekui murega antud käibe. Tehke mu sõnade järgi on: võtke seda, mis minus end valmis on käärind, küpseks va- lutand. Sõna suust kui oks puust.

Kes leiba pole kastnud vees,
ta oma nukruste, õöl sala
ei kurtnud kaamelt sängi ees,
neil pole taevas suurt väge valand.

(J. W. Goethe.)

See on maksev küll lauliku sõnast, aga juba lõpuks iga kuulutus allub samale loomisvalule.

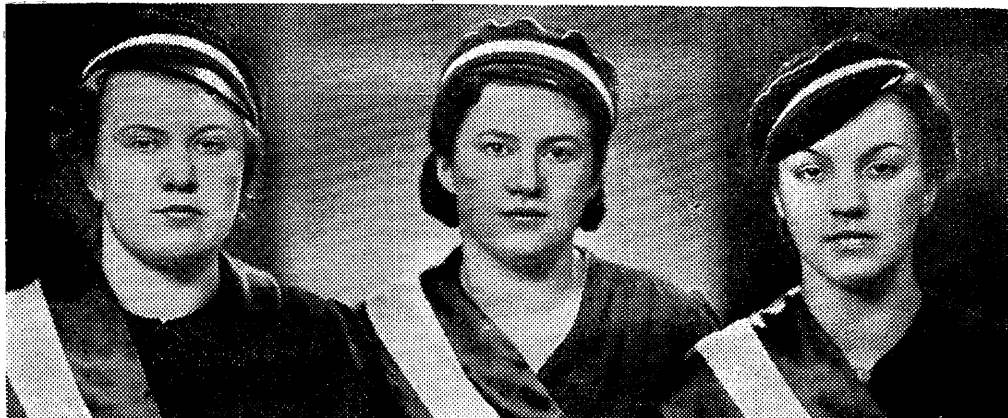
Eksimus kannab juhuslikku laadi — sõna omab aga üldkehtivama iseloomu.

5. Aga lõpuks olgu vihjatud veelgi väärku- jutelmale vaimuliku suhtes. Omas naiivses dualismis meie ikka veel arvame, et maailmas on kaks moraali — leebem hulkadele ja rangem vai- mulikele. Arvame, et palju, mis meile on lu- batud, on vaimulikule keelatud sellepärast, et ta on vaimulik, nagu oleks Jumal loonud kahte sorti inimesi. See arusaam peab küll paika ka- tooliikluses, Luther aga, kes nii võrratult palju tõi selgust ellu — leiab, et oleme kõik preest- rid — ja igal meist on kohustused — kui ristiinimesel.

Siit siis tehke uus jagamisalus ja küsimus- sead, kas sobib üks või teine teotsemismotiiv kristlasele — sellega ka mulle, kelle nimi ikka veel kirikuraamatuis, hoolimata, et lohakil kõik kohustused koguduse vastu. Kas ma ise sellega pole kaldunud söömisele, salgamisele ja valele, et diferentseerin vaimulikku ja ennast.

Õp. Otmar Pello.
Riias.

„Korp! Indla“ juubeli-aastapäev

„KORP! INDLA“
JUHATUS.

Vasakult: H. Raedla
(abiesinaine), L. Een-
palu (esinaine) ja M.
Niilend (kirjatoimetaja)

3.—5. märtsini pühitses üliõpilaskonvent „Korporatsioon Indla“ oma 15. aastapäeva. Tegelikult algasid aastapäevapidustused juba palvapäeval, mil konvendi liikmed traditsioonilise kombe kohaselt käisid Ülikooli kirikus armulaual.

Reedel algasid pidustused nn. vaikse õhtuga. Kell 5 mindi ühiselt kalmistule lahkunud liikmete haudadele, kus, lahkunuid vaikselt mälestades, asetati kalmudele lilli. Õhtul viibiti konvendi korteris, kus kaastöötajad ja vilistlased vahetasid oma muljeid ja mälestusi konvendis veedetud aegadest.

Reede õhtul saabusid rongiga Tartu sõprusliitlase Savo osakonna esindajad: Kuraator Toivo Nurmi, Kalevi Nyssönen, Arvi Huttunen, Kirsti Kalela, Maire Hõngistö ja Anna-Lisa Tujunen.

Pidustuste raskuspunkt koondus laupäevale ja pühapäevale. Laupäeval oli pärast kõikide väljaspoolt saabunute kohalejõudmist pidulik jumalateenistus, sellele järgnevalt õestusprotseduur ja ühine omavaheline koosviibimine.

Pühapäeva hommikul oli vilistlaste koosolek ja kell 12 päeval aktus „Vanemuises“, millest kutsutud külalistena võtsid osa ülikooli esindajana prorektor prof. E. K a n t, linnapea kindral A. T õ n j s s o n, maavanem H. L a u r i, üliõpilaskonna ja üliõpilasorganisatsioonide ning Savo osakonna esindajad, kusjuures viimaste poolt kingitusena anti üle Savo vapp.

Pärast ühendatud koosolekut konvendi korteris oli aastapäeva ball „Vanemuises“, milline moodustas ka seekordsete pidustuste lõpp-punkti.

Üliõpilaskonvent „Korporatsioon Indla“ põhikiri registreeriti 7. märtsil 1924. aastal, allakirjutatult 10 asutaja liikme poolt, kellest enamus oli arstiteaduskonna vanema kursuse üliõpilasi. Omades ühise suhtumise maailmavaatelistesse küsimusisse, mis peamiselt seisid töökuses, kohusetundes ja karskes maailmavaates, asutati uus üliõpilasorganisatsioon, millele püüti anda eesti haritud naisele vastav ilme, taotledes sealjuures tugevat rahvuslikku joont. Organisatsiooni nimi ja välismärk valitakse vastavalt põhimõtetele.

Akad. Meeskoor Helsingis ja Turus

Tartu Üliõpilaskonna Akadeemiline Meeskoor külastas möödunud Vabariigi aastapäeval vennasrahva üliõpilaslauljaid Helsingis ja andis hiljem kontserdi Turus, mille korraldas sealne üliõpilaskond.

Teisel pool lahte ootas Akadeemilist Meeskoori Soome üliõpilaslauljate 30—40 liikmeline koor lipuga, kes Akadeemilisele Meeskoorile laulis tervituseks Miina Härma laulu „Nii tugevad kui kaljud suures meres“. Vastuvõtjate seas viibis Eesti saatkonna sekretär hr.

Kotsar ja Soome-Eesti Ühingu sekretär Lauri Posti.

Peale vastuvõttu Helsingi üliõpilasmajas siirdus koori suurearvuline pere linnaga tutvuma ja õhtul ooperisse. Osa koori liikmeid, kellele organisatsioonid soomlastega sõprusvahekorras, viibisid nende seltsis.

Neljapäeval ootas koor õhtul toimuvat kontserti Helsingi ülikooli aulas, mis pidi kujunema eelseisvate suurte ürituste ahelikus üheks tunnustust andvamaks kontserdiks.

Proovil olles arutleti samas aulas, kas see pole mitte väike Soome muusikasõprade mahutamiseks ja arvati, et hädapärast võib siiski kontserti kuulama pääseda 4—500 inimest. Millest see aga tuli, kas vähesest reklaamist või teistest asjaoludest, nagu soomlased ise kinnitasid, kogunes publikut kontserdile umbes 300 ümber. Suurema osa publikust moodustasid Soomes elavad eestlased, nende seas Eesti saadik R. Möllerson. Kontserdi teise poole algul tõi koorile tervitusi pargade ja lilledega terve rida üliõpilasorganisatsioone. Pärgi töid koorile Savolainen osakonna lauljad, Pohjois-Pohjolainen osakonna laul-

Eestipärane nimi „Indla“ tuleb sõnast ind, mis tähendab hoolsust, agarust, virkust ja kirsipruun-valgeroheline värvide kombinatsioon on sõpruse, kainuse ja nooruse sümboliks. Lipukirjaks saab: „Sõnasse kindlust, teosse ausust, kodule armastust!“

Esimesed aastad pärast asutamist kujunesid korraldamisajajärguks, millele järgnes lühike murranguajajärk, mis tõsisema ilme võttis 1927. aastal. Lisaks majanduslikele raskusile tekib lahkarvamisi maailma-vaatelistes küsimustes, mille tõttu osa liikmeid lahkub. Järelejäänud, ühistes raskustes karastatud ühtekuuluvustundega ja veendega oma sihtide õiglusse, teevad oma parima ja juba 1928. aastast peale sammub „Korporatsioon Indla“ pidevas arengus tõusuteed.

Praegu ulatub üliõpilaskonvent „Korporatsioon Indla“ liikmete arv 260-ni, neist vilistlasi 65.

Koos liikmete arvu kasvamisega on muutunud üha intensiivsemaks organisatsiooni siseelu (sagedased ettekande- ja vaidlusõhtud, raamatukogu, laulukoor, sport jne.) ja arenenud sõbralik suhtlemine teiste üliõpilasorganisatsioonidega.

Üliõpilaskonna üritustele on „Korporatsioon Indla“ ikka kaasa aidanud. Üliõpilaskonna esinduses on „Korporatsioon Indla“ esindajad kaasa töötanud pea kõigil kaaluvamail kohtadel, olles üliõpilaskonna abiesime-

heks jt. juhatuse liikmeiks, „Üliõpilaslehe“ peatoimetajaks, välis- jt. toimkondade juhatajaks jne.

Samuti on „Korporatsioon Indla“ elavalt osa võtnud rahvuskultuurilisest ja seltskondlikest ettevõttest, nagu korjandustest, avalikest esinemisest kõnelejatena jne. Tervikuna võetakse osa naiskodukaitse tööst.

Höimutöösse on „Korporatsioon Indla“ suhtunud ikka erilise huviga, eriti Soomega. 1930. aastal sõlmitud sõprusleping Helsingi ülikooli Savo osakonnaga ja sellele lisanduv stipendiaatide vahetamise leping möödunud aastast võimaldavad tihedat kontakti Soome üliõpilaskonnaga. Innukalt on „Korporatsioon Indla“ osa võtnud ka Akadeemilise Höimuklubi tööst, kusjuures konvendi esindajad on kuulunud juhatusse esimehena kui ka teiste juhatusliikmetena.

1936. aastast alates kuulub üliõpilaskonvent „Korporatsioon Indla“ ka Lilli Suburgi nimelisse vaesemate naisüliõpilaste abistamise fondi liikmeskonda.

Praegu kuulub „Korporatsioon Indla“ juhatusse L. E e n p a l u esinaisena, H. R a e d l a abiesinaisena ja M. N i i l e n d kirjatoimetajana, kuna konvendivanemaks on vil. L. O r v i k u.

Vilistlaskogu juhatusse kuuluvad E. V e l t m a n n, H. V o l m e r, S. T e p a k, H. K a d a p i k ja L. M ä g i.

jad, Lauluteinit, Hämäläis osakonna lauljad, Etela Pohjolaos osakonna lauljad, Kalevan lauljad, Yliõpilaskunnan Soittajat, Helsingi üliõpilaskonna koor, Polyteknikkojen kuori, millele saadi Turus kontserdil lisaks veel Turu üliõpilaskonna pärg.

Järgmisel päeval paelus koori tähelepanu soome arvustajate hea hinne Akadeemilisele Meeskoorile.

Eleuusrikkama päevana saatis Akadeemiline Meeskoor mööda Vabariigi aastapäeva. Käidi Eesti Vabadussõjas langenud soomlaste mälestussambale pärga asetamas ühes Eesti saadiku R. Möllersoni ja kohalikkude eestlastega. Pärga asetamise ajal seisis mälestussamba ümber Soome kaitseväelaste auvalve. Langenute austamiseks laulis koor ühe isamaalise ja rahulikuks puhkamiseks kanglastele ühe vaimuliku laulu ning lõpuks „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“.

Peale ringhäälingus esinemist siirdus koor ülikooli aulasse Soome-Eesti Seltsi poolt korraldatavale Vabariigi aastapäeva aktusele. Kodusel ja vennasrahvaid lähendaval pidulikul tähistamisepeeval esinesid

muusikaliste ettekannetega Akadeemiline Meeskoor, viiulikunstnik E. Turgan L. Tautsi saatel ja Kilven Kuoru. Päevale vastavate kõnedega esinesid peale saadik R. Möllersoni veel tuntud Eesti sõbrad K. A. Paloheimo ja prof. L. Kettunen. Tervitusi tõi eestlastele ka Soome haridusminister M. Hannula.

Pidulik aastapäeva dinee leidis aset hotell „Kämp“ avaras ja esinduslikus saalis. Sellele pidusöögile kogunes peale Akadeemilise Meeskoori pere veel sealse diplomaatliku korpuse liikmeid. Soome siseminister Kekkonen oma tervituses Eestile oli rõõmus, et vennasrahvas on suutnud oma vahekorras välisriikidega hoida kindlakujulisel erapooletuse pinnal, mis on tunnustuseks õigusele iseseisva riigi omamiseks. Südamlikus vastuses saadik R. Möllerson väitis, et kellelgi poleks tarvis imestada, kui ta peab end vennasrahvaste vahekorade reguleerimisel üleliigseks, kuna need ei vaja diplomaatiat.

Akadeemilise Meeskoori esimees H. Leesment palus saadikut vastu võtta kõige otsekohesem tänu koori vastuvõtu eest.

Vabariigi aastapäevale järgnenud päeval asuti teele Turku, kus õhtul toimus Akadeemia hoones kontsert. Ajaloolises massiivsete marmorsamastega aristokraatlikus kirikus meeldetuletavas saalis, kus isegi tunda viiruki lõhna, oli Akadeemilise Meeskoori kontserti tulnud kuulama saalitäis rahvast. Hiljem veedeti lahke Turu üliõpilaskonna majas ühisel koosviibimisel ülejäänud öhtuosa.

Meeldivaks kujunes lahkumine Turust, sest palju akadeemilist perret, kellega eelmisel õhtul tutvused loodud, oli ilmunud jaama hõimuvendasid saatma. Pori rügemendi orkester lõi üleva meeoleolu vägeva porilaste marsiga, millele lisaks kõlas rida Eesti ja Soome viise. Ei puudunud palju, et mitmed kaasvõitlejad oleksid pidanud Turusse jääma, sest intensiivses lahkumise jumalagajätus vaevalt pandi tähele, kui kiirrong oli „vargsi“ liikuma hakanud.

Pühapäeval, kui jõuti tagasi Helsingi, külastati Eesti Seltsi ja vaadeldi Soome pealinna hilisõhtu elevust.

Tagasisõit, nagu minekki, sündis jälleohkujal „Oihonnal“.

Üliõpilaskonna käsipall

Tartu Üliõpilaskonna käsipalliesi-
võistlused jätkusid 18. veebruaril
„Korp! Filiae Patriae“ ja ENÜS-i“
B kl. naiskondade võrkpallimänguga.

1. geimi algul torkab silma mõ-
lemal naiskonnal B kl. naiskondadele
omane loid ja krobeline platsimäng.
Alles geimi lõpul satuvad mängijad
hoogu, mistõttu paraneb ka taga-
mäng.

1. geimi võidab „ENÜS-i“ nais-
kond 15:10.

Teisel geimil saavutavad mõle-
mad pooled punkte vahelduva õnne-
ga. Lõpuks paneb siiski „Korp!
Filiae Patriae“ naiskond enda üle-
kaalu maksma ja võidab geimi 15:11.
Ka kolmas geim kuulub „Korp! Fi-
liae Patriae“le“ — 15:8.

Selle võiduga „Korp! Filiae Pat-
riae“ naiskond pääses naiste B kl.
võrkpalli finaali. Teine finalist on
„Korp! Indla“ naiskond, kes võitis
samuti „ENÜS-i“ B kl. naiskonda.

Õhtu teine mäng, meeste B kl.
võrkpalli poolfinaal „EÜS-i“ ja
„Korp! Fr. Liviensise“ vahel kuju-

nes vastu ootusi tasavägiseks ja kaa-
sakiskuvaks.

Esimesel geimil on „EÜS-i“ mees-
konnal raskusi „Korp! Fr. Livien-
sise“ heade ülepea-servide vastuvõt-
misega ja kaotavad geimi 5:15.

Teine geim on hoogne ja läheb
kerge ülekaaluga „EÜS-le“ 15:9. Ka
kolmas geim on nauditav, kus mõle-
mad pooled mängivad ennastsalga-
valt hästi. Frater liviensis Suurkivi
taibukad surumised ja meeskonna
ladusam pallikäsitus kindlustavad
võidu „Korp! Fr. Liviensisele“ taga-
järjega 15:5.

„Korp! Fr. Liviensise“ võrkpalli-
meeskond: Suurkivi, Hagel, Salum,
Anni, Härma ja Kudu on seega
meeste B kl. võrkpalli esimene fina-
list. Miinusringi finalist selgub
hiljem.

Järgnes õhtu viimane ja oodatuim
matš: A kl. korvpallivõistlus
„EÜS-i“ ja „ÜS Liivika“ meeskon-
dade vahel. „EÜS“ algkoosseisus:
Rünk, Uibopuu, Pehap edurivis ja
Kess, Mikheim kaitses.

„ÜS Liivikal“ puudus nende suu-
rim korvikütt L. Yllö ja mängis
koosseis: K. Yllö, Netliv, Ümarik
cdurivis ja Ojari, Pürge kaitses.

„EÜS-i“ meeskond asub mängu
juhtimisele ettevaatlikkude ja kind-
late söötudega. „ÜS Liivika“ mees-
konna pealetung selle vastu on liig-
selt julge: tehakse palju pealeviskeid
ja huupi-sööte, mille hangivad vas-
tased. Niisuguse mänguga lõpeb
esimene poolaeg „EÜS-i“ kasuks
25:15.

Ka teisel poolajal kaotab „ÜS
Liivika“ meeskond pealetungil palju
palle, milledest nopib „EÜS-i“ edu-
rivi kergelt punkte ja mäng lõpeb
„EÜS-i“ meeskonna eduks 41:33.

„EÜS-i“ heaks viskasid punkte:
Pehap 12, Uibopuu 10 ja Rünk 8.
„ÜS Liivika“ parimad: Netliv ja
Ojari.

*

4. märtsil peetud käsipalliesi-
võistlustel kohtusid õhtu avamän-
guna meeste A kl. võrkpallis „Korp!

*Juba 25 aastat
akadeemilise pere teenistuses!*

MÜTSI- JA KARUSNAHAKAUPUS

R. JAKOBSON

TARTUS, UUETURU TÄNAV NR. 8

Suures valikus meeste vormi-, nahk- ja
spordikübaraid

P. KARMET

END. NIMI KRÜNER

Tartus, Võidu 16, telef. 10-56

Fotoateljee

Ajakohaseid ülevõtteid nii elektri- kui
ka päevalgusega. Ülevõtteid üliõpi-
lasorganisatsioonides tuntud headuses
Amatöörtööde tegemine.

Fototarvete äri

Fotoaparaadid, filmid, plaadid, kemi-
kaalid jne. Pildiraamid suures valikus
ja piltide sisseraamimine. }

F-ma

M. Jänes'e nimi

tagab täiusliku kaubavaliku,
asjatundliku teenimise,
odavamad hinnad

Laos alati ajanõuete kõrgusel

koaliteetkaupa:

kodumaa ja inglise

palitu-, ülikonna- ja püksiriideid

daamidele kodu- ja välismaa
mantli-, kostüümi- ja kleidi

uudisriideid

Alatine uudiste juurdetulek!

F-ma M. JÄNES, Tartus

Kaubahoov 8 · 9 · 10 · 11 · 12 ● Tel. 5-91 ● Asut. 1899

Fr. Estica" ja „ÜS Liivika“ meeskonnad.

Esimene geim läks algusest peale „ÜS Liivika“ ülekaaluga ja lõppes nende eduks tagajärjega 15:9. Ka teisel geimil ei suutnud „Korp! Fr. Estica“ ebaühtlane meeskond (mõned tõstjad puudusid ja suruja Juurup mängis haigena) „ÜS Liivikale“ väärikat vastupanu avaldada ja kaotas 7:15.

Selle võiduga pääses „ÜS Liivika“ võrkpallimeeskond kaotuseta meeste A kl. finaali „EÜS-i“ võrkpallimeeskonna vastu.

Õhtu teine mäng peeti B kl. korvpalli miinuseringi finaali „Korp! Sakala“ ja „EÜS Põhjala“ meeskondade vahel.

„Korp! Sakala“ meeskonnal puudus haiguse pärast nende parim Viikati ja sellest tingituna ei sobinud ka nende noorte mängijate koostöö ja kaotasid 1. poolaja 26:14.

Ka teisel poolajal on „EÜS Põhjala“ suures ülekaalus ja tõstas skoori mängu lõpuks 52:28. Finaalist „EÜS Põhjala“ korvpallimeeskond: Jonasse, Kuusik, Kriisk, Kask ja Senner, mängisid ladusalt ja näitasid õnnestunud korvviskeid, mil-

lega peab arvestama ka teine B kl. korvpalli-finalist „Korp! Rotalia“ meeskond.

Õhtu viimane mäng toimus A kl. korvpallis „Korp! Fr. Livienisise“ ja „Korp! Fr. Aeterna“ meeskondade vahel. „Korp! Fr. Aeterna“ koostöö mängu alguses jätab palju soovida ja nii pääseb suurelt juhtima „Korp! Fr. Livienisise“. Enne 1. poolaja lõppu aga paraneb „Korp! Fr. Aeterna“ mänguhoog ja spurdiga vähendas ta 1. poolajaks kaotuse 22:23!

Huviga oodatakse teist poolaega, mis aga valmistab väikese pettumuse. Millegipärast on „Korp! Fr. Aeterna“ mänguhoog haihtunud ja „Korp! Fr. Livienisise“ korv-korvilt suurendab oma edumängu lõpuks 52:39.

Mäng oli vigaderikas, nii lahkusid mõlemast meeskonnast enne mängu lõppu mitu mängijat, keda asendasid reservmängijad.

*

Käsi-palliesivõistlused on jõudnud juba finaalmängudeni. Nii peeti 11. märtsil 2 finaalmatši: A kl. võrkpallis „EÜS-i“ ja „ÜS Liivika“ mees-

kondadele ja B kl. korvpallis „Korp! Rotalia“ ja „EÜS Põhjala“ meeskondadele. Seni kaotuseta seisnud meeskondade „ÜS Liivika“ ja „Korp! Rotalia“ võitude korral oleks juba selgunud 2 uut meistrit. Võit- sid siiski 1 miinusepunktiga meeskonnad ja nii tulevad need finaalmängud kordamisele.

Võistlused algasid A kl. võrkpallimatšiga „EÜS-i“ ja „ÜS Liivika“ meeskondade vahel. „EÜS-i“ esindasid surujad: Zimmermann, Rünk, Vösu; tõstjad: Keres, Uibopuu, Freimann. „ÜS Liivika“ meeskonnal puudus nende parim suruja L. Yllö ja nende meeskonda kuulusid: Yllö (noorem), Kiis, Ojari, Pürge, Ümarik ja Hendrikson.

See kohtumine finaalmatšina jättis pettumuse, sest finalistid surumise- ja platsimäng oli kohati võrreldav B klassi nõrgemate võrkpallimeeskondade mängutasemega — eriti geimide algused ja lõpud!

Mängu võitis „EÜS-i“ meeskond tagajärjega 2:0 (mõlemad geimid 15:10).

Selle kohtumise järel on „EÜS-i“ ja „ÜS Liivika“ meeskonnal kummalgi 1 kaotusepunkt ja meistritiitli

selgitab nende järgmine kohtumine. Siis loodetavasti esineb „ÜS Liiwika“ täielikus koosseisus ja esitab oma tavaliselt särtsukat ja hoogsat mängu.

Õhtu teises mängus kohtusid võrdsed vastased „Korp! Indla“ ja „ENÜS-i“ priima naiskonnad. „ENÜS-i“ naiskonda esindasid: Riiutel, Martma, Kivi, Sütt, Eenpalu ja Viilit.

„Korp! Indlat“ esindasid: Olv, Osol, Tomingas, Martson, Kond ja Kreekman.

Esimesel geimil „Korp! Indla“ naiskonnal ebaõnnestuvad servid ja mängu asub juhtima „ENÜS-i“ naiskond. Seisul 12:7, „ENÜS-i“ eduks, tuleb pööre. „Korp! Indla“ naiskond võtab end kokku ja ilusa lõpuga võidab geimi tagajärjega 15:12.

Teisel geimil surub Riiütli („ENÜ S-ist“) hästi, kuid „Korp! Indla“ naiskond liigub hästi ja võtab järjest tugevaid surumisi vastu. Edust tiivustatuna lisavad nad veelgi hoo- gu ja võidavad 2. geimi suurelt 15:4. Selle võiduga pääsis „Korp! Indla“ naiskond ka A kl. võrkpallis finaali „Korp! Filiae Patriae“ naiskonna vastu. Nii tuleb ka „ENÜS-i“ A naiskonnal jääda kolmandaks.

Õhtu viimases mängus kohtusid

meistri nimele „Korp! Rotalia“ ja „EÜS Põhjala“ B kl. korvpallimeeskonnad. Nagu õhtu avamatšis, nii siingi oli üks finalist („Korp! Rotalia“) kaotuseta, kuna „EÜS Põhjala“ meeskonnal oli 1 miinuspunkt.

Mängu asub juhtima „Korp! Rotalia“ meeskond ja see ülekaal püsib seni, kuni tuleb mängu „EÜS Põhjala“ Jonasse (hilines). Siit peale paraneb „EÜS Põhjala“ koostöö järjest ja I poolaja lõpuks on „Korp! Rotalia“ edu ainult 16:13.

Teisel poolajal käib kibe võistlus algusest peale. Mõlemad meeskonnad saavutavad korve vaheldumisi. Liigsest üliagarusest ainult visatakse nii mõnigi pall päris korvi alt mööda.

Enne lõppu õnnestub Jonassel saavutada tähtis korv, vastase poolle „noolimisega“, millele lisanduvad veel Kuusiku ja Kase korvid, ning „EÜS Põhjala“ on võitnud selle kohtumise 24:21.

Meistritiitli selgitamiseks tuleb nendevaheline uus kohtumine.

„Korp! Rotalial“ mängisid: E. Hinrikus (viskas 8 punkti), Jens (6 p.), H. Hinrikus (4 p.), Mandel (2) ja Rondik (1). „EÜS Põhjalal“: Kuusik (11 p.), Jonasse (6), Senner (3), Kask (2) ja Kriisk (2).

Kui „Korp! Rotalia“ jätab ära täiesti liigsed kauge- ja huupi-pealevisked ning mängib „EÜS Põhjala“ eeskujul läbimõeldud mängu, siis on järgmine nendevaheline kohtumine veelgi tasavägisem.

*

19. veebruaril kohtusid kinnisel võistlusel „Korp! Revelia“ ja „EÜS Põhjala“ B kl. korvpallimeeskonnad. „EÜS Põhjala“ meeskond näitas head koosmängu ja teenis võidu 40:19. Esimene poolaeg samuti nende eduks 27:10.

Punkte viskasid „EÜS Põhjalal“: Kuusik 13, Jonasse 11 „Korp! Revelial“: E. Jaakson 14.

*

B kl. võrkpallis miinuseringis kohtusid veel „Korp! Sakala“ ja „Korp! Rotalia“ meeskonnad.

Esimesel geimil teevad surujad mõlemas meeskonnas tõhusat tööd ja mäng on tasavägine. „Korp! Rotalia“ head ülepeaservid toovad neile võidu 1. geimil 15:11. Ka teine geim kuulub „Korp! Rotaliale“ tagajärjega 15:6.

„Korp! Rotalia“ võrkpallimeeskond on loodetav finalist „Korp! Fr. Liviensise“ meeskonna vastu.

V. V.

Eesti Kiviõli A. Ü.

T e h a s e d : K I V I Õ L I S

Müügibüroo: Tallinn, Pärnu mnt. 10

Kaks eestlast, üks soomlane, üks prantslane

Marta Sillaots: Neli saatust. **Leida Kibuvits:** Rist ja Rõõm. **Mika Valtari:** Võõras mees tuli tallu. **Alphonse Daudet:** Jutustisi. **Eesti Kirjastuse Kooperatiivi väljaanded.**

Õieti on raske sellest raamatute laavinist, mis ujutab me praegust kirjanduse turgu juba sügis-joulust saadik ja mille lõppu ei näe ette enne maid, haarata lühivaatlusekski just nende kõige õigemate, kõige väärkamate teoste järgi. Pole ometi probleemiks, kuidas lugeda kõiki raamatuid, vaid, kuidas vältida väärarvutuid trükitooteid. Aga olgu kuis on! Valigem Eesti Kirjastuse Kooperatiivi laualt just nood neli raamatut, mis äratid eriti huvi nende

autorite endi pärast, ja vaadelgem, kuipalju meil nendega võitu-kaotust selles kirjanduslikus kull-kirja mängus.

Marta Sillaots-Rannati „Neli saatust“ ei ole kindlasti teos meeste maitsekohane. Seda loevad enim daamid, kel ikka ja alati huvi oma soost sangarite vastu, kuna nad aina valmis end võrdlema mitte ainult tõeliste, vaid ka luuletatud naistega. Ja „Neljas saatuses“ on seks eriti võimalust, on ju siin tegemist tervelt nelja naiseaga + veel kõrvalised naissangarid. Need on tibukese-kodukanakese amplituudiga Eda Hellat, ta täielik vastand — näitlejatar, loovnaine ja oma elukut-

ses enda ülimat õnne leidev Aino Raivet, keda tsipakenegi tahaks olla iga naine. Siis vallasema Varma Viidakangur ja arst-pereema Säde Uukkivi. Kõik need neli naist valgustuvad armusuhtumuses ühesse ja samasse mehese — Liius Uukkivisse, kes on tuntuks kirjanik, esseist-tõlkija, üldse eesti parimaid sulemehi. See mees-liblik lendleb ühe naise mant teise manu — õieti on ta erootiliselt lupard —, külastab üht naist sellega tõelisse armuvahe-korda sattumata (Eda), armub teisesse (Aino), on unustanud ja hüljannud (õigemini teda on hüljatud) kolmanda, kellega tal laps (Varma), lõpuks aga räägib (üpris kulunud žest), et ta tegelikult ikka ja alati on armastanud oma seaduslikku naist Sädet. Kogu raamatu kestvusel juhtub põnevas viisnurgas traagöödiaid ja komöödiaid ja finaalis õnnelikud lõpud, mis paraku konstruitud liiga ajaviite-romanistide eeskujul, et kõik aga lõpeks hästi nagu filmis. Ent just see tegelaste õnnesus ei tule raamatule õnneks. Ja ometi on siin huvitavaid, ka üldsu-sele huvitavaid probleemipuudutusi, nagu vallaslapse, naise elukutse ja õnnesuse seose küsimused jms., mis

Suusavõistlused Erglises

11. ja 12. märtsil toimusid Lätis Erglises Norra karikale Eesti-Läti-Leedu Üliõpilaskondade suusavõistlused. Kuna meie suusasporidi üritused on tänava lumepuudusel peaaegu kõik äpardunud, siis lätlased on lume suhtes hulga paremas olukorras olnud.

Neil olukorral oli teada juba enne väljasõitu, et vaevalt suudetakse pakkuda konkurentsi lätlastele, küll aga tuleb peamiselt võistelda leedulastega.

Võistlused toimusid parimates tingimustes ilusas ja huvitavas Erglise mägimaastikus. Tehnilised tagajärjed kujunesid:

4×5 km teatesuusatamises 1. Läti (Pukitis, Laipeniaks, Auškaps,

Kaneps) 2.10.9. 2. Eesti (Kulli, Kudu, Mikhein, Rütman) 2.27.10. 3. Leedu.

Individuaalselt suusatasid 1. Kaneps 27.26. 2. Laipeniaks 29.41. 3. Auškaps 30.13. 4. Pukitis 32.49. 5. Kudu 36.15.

Kulli murdis esimeses vahetuses suusa, mistõttu lätlased ja leedulased said ka suure edumaa. Leedulasi aga suudeti püüda.

18 km 1. Kaneps 1.25.25. 2. Auškaps 1.27.54. 3. Dumpis 1.34.20. 4. Pacevicius (Leedu) 1.41.35. 5. Mikhein 1.48.12. 6. Kulli 1.53.45.

Eestlased suusatasid siin esimese ringi väljapaistvate aegade, kuid teisel ringil andis tunda treeningupuudusest tingitud vähene vastupidavus.

Slalomi võistlustest võtsid osa umbes 30 osavõtjat, kelledest hulk lätlasi oli erilist lihvi saanud Zakopanes ja mujal, mis tagas värvate võtmisel suurema stabiilsuse. Siiski Rütman ühel sõidul saavutas paremuselt teise aja, kuid vigade tõttu oli sunnitud tahapoole platseeruma. Kiitvalt mainiti aga eriti läti ajalehis meie slalomi meeste stiili.

1. Kaleiš 64.9 sek. 11. Rütman 87.5 (II sõit 32.3 sek.). 13. Kudu 90.6.

Üldkokkuvõttes võitis võistlused: 1. Läti 20 p. 2. Eesti 11 p. 3. Leedu 8 p.

Meie meeskond koosnes F. Kudu, E. Aavik (Korp! Frat. Livienisis), R. Kulli (Korp! Rotalia), Mikhein (EÜS), Paris ja Rütman, orgimatud.

vajanuksid palju rohkemat kui vaid autori piirdumist modestse psühholoogilise varipildi sõõriga. Sellest kõigest alles võinuks saada tõeline ja hea romaan. Praeguse etüüdina on „Neli saatust“ vaid tänuliku ainese mahamängimine, olgugi et Marta Sillaotsa seisukohalt ehk mitte.

Kirjandusliku kunstiteosena ei tule „Neli saatust“ ülellia arvesse. Selleks puuduvad tal erilised väljapaistvad taidelised kvaliteedid, ka kui autorit tunneme tõhusa tõlkijana ja hüva arvustajana ning vist toreda lastekirjanikunagi. Raamatu stiil on seda, mida nimetatakse värvituks, kuid see on väga selge, lihtis ja üldarusaadav. Kirjeldused on paiguti õige osavalt komponeeritud ning sujuvad, jutustamisoskus vaidlematu, üksikute tegelaste iseloomustamine nende kodude interjööridega on viidud läbi naiseliku armastuse ja õnnestumisega. Aga kui naistegelaste puhul — vähemalt õnnelike lõppudeni — ei teki mingeid erilisi kõhklemapanevaid peatumisi, siis Liius Uukkiviga on halvemad lood. Ons midagi labasemat kui too „tundepalang“ dialoogis Liiuise ja Aino vahel (lk. 60)? See dialoog ei tahaks siiski kuidagi sobida Liiuisega, keldest öeldakse rohkem kui näitavad ta kõnelused, ei üldse teose kultuurinimeste juurde, kellena ju autor omi tegelasi päämiselt serveerib Sebastian Bachi, Ravel'i, Betti Alveri jms. kaasa kiskudes ning loovharitlasi muutes nende kõige lähemateks sugulasteks.

Raamatu väärtuseks ja vabanduseks jääb autori sümpaatne tahe kirjeldada haritud eesti naist ja panna mõtlema mõningate sotsiaalsete nähete üle. Tal on — lühidalt — olnud raamatuga oma siht ja mõte

väljaspool puht-kirjanduslikke ambitsioone.

See, mida Sillaotsa „Neli saatust“ jätab kunsti seisukohalt puudu, tasub Leida Kibuvitsa „Rist ja Rõõm“ kuhjaga. Kibuvits on läbi ja läbi artistlik natuur, meie proosa-kirjanduse mustlasplika. Kunagi ta sätendas rohkem kui praegu ja seda just oma esikromaanidega. Siis oli tal värve ja võrdlusi, meeltemuljete kirkaid registreeringuid, personifikatsioone, mis sähvasid kui raketid. Need olid „Soomustidruk“, „Rahusõit“, „Paradiisi pärisperenaine“. Vanemal arvustajail-lugejail ajas ta tulevärk pea pöörlema, halliga ja rahuga harjunud silmadele oli säärane kirev romaani-palamine liiaks ja autorile soovitati kunstilist ühtlustamist, koondumist, keskendumist ja muid sarnaseid literatuurseid mustkunste. „Manglus Sepapojas“ võttiski Kibuvits õppust, oli väga pai ja sorteeris ilusasti kõik kirjud mõtte- ja lausesuled kõrvale — ja ei meeldinud. Järgnes „Kass arvab, et...“, ent alles käesolev „Rist ja Rõõm“ — kogu novelle-jutustisi — näitab, et Kibuvits tallab juba oma õiget teed.

Kuna Kibuvits armastab romantilise vaistuga kõike igapäevasest eemalekalduvat, erilist, iseäratsevat, veidrat, koomilist, siis ta viib meid kokku kõige kummalisemate olevustega, nagu toda too Oobi-Liisa, mehelik talu perenaine. See eide-mürakas Mauseriga taskus, sikuna vastu aeda hüppav, et kaeda, kas ta veel küllalt jõudude man, on lihtsalt monumentaalne. Aga nagu muinasjutus poisike murrab hiiglaste, nõnda sulatab tibatilluke tütrepoeg hiiglanaise silmadesse pisarad. „Sinises imes“ kordub sama nähe: võimu- ja

enesehull vanamees langeb malbe naise läbi. Ja ühes kolmest kunstnikunovellist „Lepatriinupunane“ toob lahenduse jällegi laps. Nii et Kibuvitsa maailma väetite kätte on antud vaigistada autori mässavaid sangareid.

Kunstilise antiteesi kasutamine iseloomustab, nagu eelpoolsest nähtub, pea kõiki selle kogu jutustisi. Nii niminovellis „Rist ja Rõõm“ säätuvad vastamisi kahe elustiili kehas-tajad: ahnitsev, mõnusustest loobuv Rist ja ta pillav vennas igast hetkest viimset mõnu väljakooriv Rõõm. Ja nõnda sureb üks ihnsusse, teine pillamisse. Lõpp mõlemal üks ja ütleb Rõõmu naine: „Issanda ees oleme me kõik ühesugused heinapebrekesed.“ „Viimised võõrad suled“, „Veneetsia klaas“ (kogu kõige nõrgem novell), on nagu Lepatriinupunanegi boheemlasnovellid ja osutavad veel kord autori eriarmastust näitlejastegelate vastu. Aga ka ülihalli, kirevate värvide meeoludest kauget oskab Kibuvits kujundada kunstiliseks pildiks, nagu seda Boorvaseliini Helmi päevad, mis kui herneterad kausis üksteisele sarnased. Tegelan-na on tähelepanuäratamatu, ilmetu tüdruk — tüüp „väikeinimene“, — kes elab kogu oma elu välja kujutelmades, kino narkoosis, välmitud olukordades ja seiklustes. Kuid, ah, needki ta öö- ja päevafantaasiad liigtavalised. See vähenõudlik lugu on novellikogu üks paremaid ja stiililt ühtlasemaid, ümmaramaid. Viimane „Lugu Püha Gertrudi säilmest“ viib tagasi 15. sajandi Tallinna ja muuseas pilkab selleaegset usuolu.

Niisugune on raamat „Rist ja Rõõm“, mis üldiselt on ikkagi artistliku mängutuju ühe eriharrastuse — muinasjutu viljelemise saadus ja mis

Söögisaal

ATEEN

Tartus, G. Adolphi, t. 10

Valitud eined

Eeskujulik puhtus

ilukirjandus ülimal määral. Mika Valtari „Võõras mees tuli tallu“ on äärmiselt jõuline, suurte dramaatiliste voorustega teos. Lugeeda on seda ülihää, tähelepanu ei kaiku hetkekski, süzeelises ehitises ei laialivalgumisi ega hajumisi, teos rullub nagu lumepall mäest alla, kasvades lõpuks tõeliseks laviiniks. Vahest tundub „Võõras mees tuli tallu“ isegi liiga süngena ja masendavanagi, teos nagu kirjeldaks liiga otsitult kokkusattunud ühtemoodu saatusepiinatud tegelaskonda. Ja ometi ei puudu romaanil tõepärasuse võimalikkus, pole ju tegeliku elu masendavuse küllalt tõetruud äratõmmet isegi Zolal. Päämist jubedust äratav muidugi metsaliseks paatunud patoloogiline mees-alkohoolik, keda peategelanna — teoses kunstikavatsuslikult soolises allakriipsutuses lihtsalt „naine“ — kunagi armastanud. Aga helgemad ja valdavuses päikesepaisteliselt helged on passažid, kus kirjeldatakse maatöid, naises õnnestava lembe ärkamist. Ühes ajalehe arvustises on romaani nimetatud hümniks maale ja needuseks linnale. Tegelikult pole raamat ei üht ega teist. Kui siin kiitust ja pooldamist, siis puhtale tervele elule, mida ei leidu naljalt ei maal (romaanis maalikakse küla just mornides värvides) ega ka linnas (peategelaste kogemused), kus inimene massistub. Terve elu lobbab eemal linnast ja maast. See ei vaja nn. ühiskonda, see vajab eraklust, isoleerumist. Nõnda vähemalt Mika Valtari romaanis.

Kirjanduslise teosena, nagu öeldud, on romaan esmaklassiline. Kolme tegelase vaheline draama jõuab järk-järgult kasvades lõppvaatuses üldkatastroofini välja. Naine, kes hakanud armastama saatuse-kaaslast, võõrast tallu tulnud meest, tapab selle mehe mõrtsuka — oma seasusliku mehe — ja jääb hoidma uut elu, mida tunneb tuksuvat endas. Lõpp on haruldaselt masendav ja

üldmulje lohutamatu. Mis puutub tegelaskonda, siis on see joonistatud otse terasest valjusega ja selgusega, võetagu kas või isegi kõrvalkuju vana-peremehe. Sõnastus nende ümber sugestiivne, sageli hämarasse müstikasse kalduv, kogu sündmuskogu tagant mingit fataalset esilemanav.

EKK on „Suure illusiooni“ autori kõne all oleva teose tutvustamisega eesti lugejaskonnale teinud teene. Eriti veel kuna soome kirjanduse tutvustamine on meil viimasel ajal jäänud millegi pärast soiku ja kriitika iseteadvus püüab tembeldada Soomet kultuuriliselt meie tagamaaks. Muide, „Võõras mees tuli tallu“ auhinnati Soomes Söderströmi kirjastuse romaanivõistlusel esimese auhinnaga. Peale eesti keele on see teos tõlgitud ka rootsi keelde.

Kui siiani vaadeldud raamatuist seisib Leida Kibuvitsa teos teistest eraldatuna ning Sillaotsa ja Valtari teoseid nende erinevusele vaatamata viis ühte nende kallak anda probleemi, äratada mõtteid ja küsimusi, siis Alphonse Daudet „Jutustised“ on nagu loodud selleks, et äratada tundeid: kaastunnet, heldimust, kurbust. Kõigist seni käsitletud raamatuist on „Jutustised“ ehk kõige kaunimigi raamat, kõige kaunim ja veetlevam. Ent see on maitse küsimus. Neis lühijuttudes — ainult esimene pala on pikem, teised kõik alla 10 lehekülje, — valitsev toon on imeliselt südamlük, heatahtliku huumoriga ja pisarateni liigutavalt maailma sageli tähelepanematuid inimhinge heldimuse momente kajastav. Kui palju õrnust ja sooja kaastunnet kõigele abitule, tagasihoidlikule, vanadusele ja lapseikkusele! Ei, need 18 lugu pole põnevjutustised — need on ainult pildikenes üsna lihtsate, sageli rõhutatud inimeste elust. Leitud laps, karjus, koolipoiss, merimehed, emad, vanakesed, talupojad, sõdurid, — kõik välise hiilguseta inimesed, välja ar-

vatud ehk alamprefekt, kes pisut kõrgemast seltskonnast — säärased Daudet sangarid. Ja sündmusk? Siin juhtub üpris vähe: autor külastab oma Pariisi sõbra vanavanemaid ja laseb end neist hellitada; alamprefekt sõidab kalessis maale, kus peab kusagil pidama kõne. Ilus ilm ja kaunis loodus ahvatleb teda tammi- kusse kõnet valmistama, kuid ta lõpetab luuletise seipitsemisega. Kitseke trallitab vabadusse oma peremehe mant ja kuri hunt sööb ta ära. See on sümboolne lugu kirjutatud ühele Pariisi kirjanikule, sest et see eelistas vabadust kohale ajalehe juures. Rohutirtsud hävitavad põllud, merimees sureb, jms. Ei öieti midagi erilist — kuid seda kõike peab ise lugema, sest igatüks neist omaette täiuslik kunstiteos, tõeline juveel. $\frac{1}{3}$ neist juttudest on küll tuttavad Daudet veskikirjade kaudu, kuid ärgu see teadmine kedagi segagu, uut elementi on raamatus veel piisavalt. Ja ärgu segagu ka-see, et kirjastus on raamatu kaanetiitlil mõelnud noorsoole. Sest raamat oma kauniduselt ja kunstikülluselt eeldab palju laiemat lugejaskonda, eelkõige aga täiskasvanuid, kelledele ta pakub kindlasti ulatuslikumat maitseingut kui noortele.

Need, kes on vaimustatud Daudet raamatust „Kirjad minu veskilt“, loevad käesolevatki eriti suure rahuldustundega.

Ja lõpuks: raamatute illustratsiooniline külg! Marta Sillaotsa „Neli saatust“ on kaunistanud itaalia pliiatsijoonistega Nat. Mei. Need on kõigiti õnnestunud ja sobivad feminiinse tekstiga ülihästi. „Jutustuste“ sulejooniste kvaliteeti tagab juba nende autor — Karin Luts. Leida Kibuvits on aga oma raamatu katsunud ise kaunistada. Ei saa paraku öelda, et need kirjaniku-kunstniku saavutised tuleksid raamatule kasuks: sisu ja jooniste nivoo on tunduvalt erinev.

Linda Krigul.

Tartu Üliõpilaskonna juhatus ja toimkondade tööst

Tartu Üliõpilaskonna Juhatus oma esimestel koosolekutel võttis vastu teiste hulgas järgmised otsused:

Otsustatakse kinnitada Eesti Üliõpilaskonna malemeeskond **SELL III** maleturniiriks Helsingis 19.—21. veebr. s. a. koosseisus: ksv!! Raud, Schmidt, Laht ja Roots. Esindajaks määratakse ksv! H. Suursööt.

Otsustatakse Eesti Üliõpilaskonna poolt saata C. I. E. talimängudele Trondheimi ksv! R. Troost, kusjuures Eesti Üliõpilaskond kuludeks peale korraldaval komiteelt määratud summa mingit toetust ei võimalda.

Otsustatakse Lätist saabunud kutsule reageerides Läti spordi reformeerija ja C. I. E. aupresidendi hr. R. Plume 25-e aasta tegevuse tähistamise juubelile 11. märtsil s. a. saata C. I. E. III komisjoni president ksv! N. Mürk.

Otsustatakse saata delegatsioon E. V. Tartu Ülikooli Rektoraadi juurde Üliõpilaskonna eelarvelise toetuse küsimuses läbirääkimisi pidama ja moodustatakse delegatsioon järgmises koosseisus: ksv!! E. Jürgenson, J. Laikoja ja H. Suursööt.

Määratakse kindlaks läbirääkimise alused Tal-

linna Üliõpilaskonnaga Eesti Üliõpilaskonna ürituste kulutuste tasumise vahekorra suhtes, kusjuures iga Eesti Üliõpilaskonna kulutuste eel käiks vastav kokkulepe. Erakokkuleppeta tehtud Eesti Üliõpilaskonna kulutused tasub kulude tegija Üliõpilaskond.

Otsustatakse esineda Politseivalitsuse ees palvega lubada 50-ne lehega korjandust kogu Eestis C. I. E. olümpia ja Luzerni laskevõistluste läbiviimiseks.

Otsustatakse Luzerni ja Viini laskevõistlustega seoses olevate eeltööde tegemiseks anda volitus ksv! H. Suursöödile.

Otsustatakse C. I. E. olümpia eeltööde läbiviimiseks valida komisjon järgmises koosseisus: ksv!! E. Jürgenson, J. Laikoja ja K. Kuusk.

Otsustatakse II Eesti Mängude Tartumaa Komitee teatele, mille alusel Üliõpilaskonnal võimaldub saata esindaja kaastöölisena nimetatud Komiteesse, teatada, et Üliõpilaskonna poolt on valitud esindajaks Kehalise kasvatuselise toimkonna juhataja ksv! K. Kuusk.

Otsustatakse lubada Kehalise kasvatuselise toimkonnale korraldada vehklemiskursusi.

Jlmus trükist!

Psalm 119, 130

Efes. 5, 13; 6,

JOHANNES KOHALOO avastuste raamat

LÄBIVALGUSTUS MOODSALE PIIBLITÕLKELE VANAST PIIBLIST

90 analüüsi eesti, inglise, saksa ja greeka piiblitekstide selges valguses.

L I S A :

Eesti 200. a. Piibli tõlkimise lugudest.

96 lk., hind 80 s. Brošüür 12 lk., hind 10 s.

Tellida: **J. KOHALOO,**
Vambola 10-7, Tallinn.

Hebr. 4,12

Joh. 17,17

K. Kaio

MÖÖBLILAKKIMISE
JA
SILTIDEVALMISTAMISE
TÖÖKODA

TARTU, ÜLIKOOLI TÄNAV 12

TELEFON 8-34

Teatavasti oli Üliõpilaskonna Juhatus poolt toimkondade asjaajamise ülevõtmise tähtpäevaks endistelt toimkondade juhatajailt määratud 22. veebr. k. a. ja tegevuskavade esitamiseks 28. veebr.

Määratud ajaks esitati Välis-, Kultuur-, Kehalise kasvatus, ja Lugesilauatoimkondade juhatajate poolt tegevuskavad. Esitamata on Tervishoiutoimkonna ja Vahendusbüroo tegevuskavad, kuna kahe viimati mainitud Üliõpilaskonna organi tegevus senisel kujul edasitöötamiseks on osutunud ebaratsionaalseks ja mitte otstarbekaks. Nende organite tegevus tuleks Üliõpilaskonna Juhatus poolt eeloleval tegevusaastal uutele alustele viimisele.

Üksikud toimkonnad on esitanud tegevuskavad allpool toodud ulatuses ja on juba asunud nende intensiivsele ellurakendamisele.

Kõikidele toimkondadele on Üliõpilaskonna Juhatus poolt ette nähtud oma toimkonna kodukorra väljatöötamine.

Välisloimekond oma esitatud ja Juhatuses vastuvõetud tegevuskavas senise tegevuse jätkamisel ja selle intensiivsemaks muutmisel näeb ette ka mõningate uute ürituste sissetoomist.

Selleks Välisloimekond

1) Korraldab praktikantide vahetust ja püüab seda viia C. I. E. III komisjoni presidendi abil laiemale alusele. 2) Võtab osa C. I. E. III komisjoni büroo tööst Londonis. 3) Võtab osa augustikuus Šveitsis toimuvast C. I. E. kongressist esindajate kaudu ja võimaluse ja soovi korral organiseerib ekskursiooni sinna.

4) Võtab osa C. I. E. Nõukogu istungist. 5) Võtab osa maikuu korraldatavast SELL-konverentsist ja korraldab sinna ekskursiooni. 6) Korraldab septembris ekskursiooni Riiga SELL-olümpiale 7) Korraldab augustikuus ekskursiooni Debreceni suveülikooli. 8) Korraldab järjekordsed Soome-Eesti Üliõpilaspäevad septembrikuus Tartus. 9) Kavatses korraldada suvel ekskursiooni Prantsusmaale.

Välisloimekonna jooksva tegevuse kõrval on praegu tähtsamaiks päevaküsimusiks C. I. E. III komisjoni presidendi kaasabil laiaulatusliku praktikantide vahetuse organiseerimine, nii C. I. E. piires kui ka üliõpilaskondadega väljaspool C. I. E.-d.

Selleks on üliõpilaskonventidele välja saadetud informatsiooni ringkirjad, et praktika kohti soovijad ksv!! võiksid end juba varakult registreerida.

Praegustel andmetel on võimalik saata praktikante Soome, Leetu, Läti, Ungarisse, Poolasse, Rootsi.

Huvi suvepraktika kohtade vastu on Üliõpilaskonnas suur ja senini on end registreerinud ligi 30 ksv!! Eeltööd on käimas ka 26. märtsil k. a. toimuvaks SELL XXVI Keskbüroo istungiks, milleks büroo juhatajalt on juba saanud eelpäevakord.

Kuna Keskbüroo istungil leiab käsitlemist ka küsimus andmete kogumise üle igas SELL üliõpilaskonnas leiduvate raamatute üle, millised käsitlevad SELL maid, kui ka kõikide soome, eesti, läti ja leedu ilukirjanduslikkude teoste kohta, nii algupäranditena kui ka tõlkes, millised andmed on vajalikud SELL-käsiraamatu väljaandmiseks, siis saatis Välisloimekond ringkirja üliõpilaskonventidele palvega saata igas üliõpilaskonvendis leiduvate ülalmainitud raamatute nimestik.

Ühtlasi on Välisloimekond asunud toetuste hankimisele Soome-Eesti Üliõpilaspäevade korraldamiseks.

*

Üliõpilaskonna Kultuurtoimkonna töökas esinevad alljärgnevad tegevusalad:

1) Kõneleitud 24. veebr. ja 24. juunil. 2) Emadepäeva korraldamine. 3) Referaatkoosolekud. 4) Üle-

maalistele kultuurilistele üritustele kaasaaitamine. 5) Üliõpilaskondliikude küsimuste selgitamine avalikkusele. 6) Filmiala rakendamine üliõpilaskondliku sise- ja välisgevuse süvendamiseks.

Punkt viienda all oleks ettenähtud ka raadio ak- tuaalsetes veerandtundides üliõpilaskondliikude küsi- muste selgitamine üldsusele.

Uudsusena Kultuurtoimkonna tegevuskavas oleks filmiala sissetoomine, mis tuleks teostamiseks järg- nevais suundades: a) Üldhariduslik osa (laboratoo- riumide ja instituutide uurimusi). b) Üliõpilaskond- likud üldüritused (võistlused, paraadid). c) Üliõpilas- konventide siseelust ja näitetegevusest ksv!! osavõtul. d) Filmide vahetamine välisüliõpilaskondadega.

Filmiala teostamiseks oleks vajalik muretseda Üliõpilaskonnale vastavad projektsiooni- ja ülesvõtte- aparaadid ning muid abiseadeldisi.

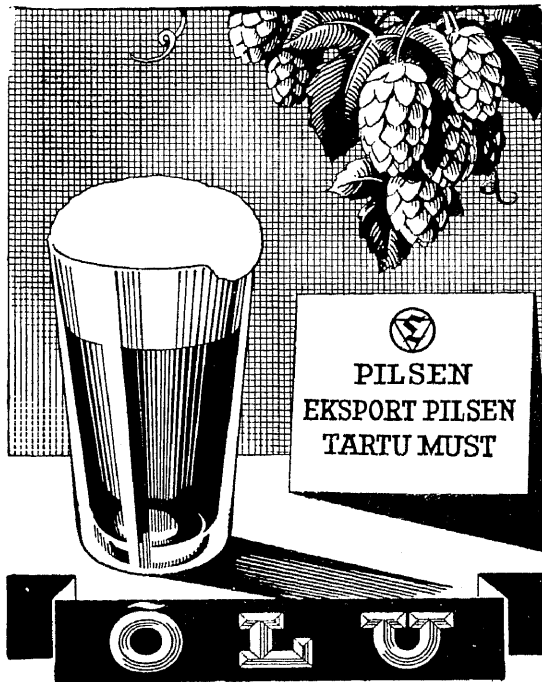
Kuna Üliõpilaskonnal enesel pole filmiala raken- damiseks summasid, siis oleks mainitud huviküllase ala teostamine võimalik ainult toetuste saamise korral.

Kehalise kasvatus e toimkonna tege- vuskava näeb ette 1939./40. a. järgmisi alasid: 1. Osa- võtmine C. I. E. olümpiast Viinis 1939. a. suvel. 2. Osa- võtmine SELL olümpiast Riias 1939. a. sügisel. 3. Vä- listurnee korraldamine Üliõpilaskonna käsipallimees- konnale Balti riikidesse ja Keskk-Euroopasse. 4. Üli- õpilaskonna käsipalli esivõistluste korraldamine ja võistl. Tallinna Üliõpilask. 5. Eeltööde tegemine 1940. a. Tartu ümbruses korraldatavaks SELL taliolümp- iaks. Ühenduses eelmisega suusavõistluste korralda- mine Baltimaade üliõpilasmeeskondadele norra kari- kale. 6. Üliõpilaskonna suusavõistluste korraldamine. 7. Kergejõustikuvõistluste, eriti teatejooksu võistluste, korraldamine. 8. Jalgpalliturniiri korraldamine kas kevad- või sügissemestril. 9. Kilbivõistluste korralda- mine tennises. 10. SELL IV-st maleturniirist osavõt- mine Kaunas. 11. Maleturniiri korraldamine üliõpi- lasorganisatsioonide ja Tartu-Tallinna Üliõpilaskon- dade vahel. 12. Malevõistluste korraldamine Eesti- Soome Üliõpilaspäevadel 1939. a. sügisel Tartus. 13. Läti, Leedu ja Poola üliõpilaskäsipallimeeskondade vastuvõtmine Tartus. 14. Sõudespordi arendamine Üliõpilaskonnas ja võimaluse korral ka sõudevõistluste korraldamine. 15. Vehklemiskursuste korraldamine.

16. Laskepordi arendamise alal: a) osavõtmine m. m. võistlustest 1939. a. suvel Luzernis; b) omava- heliste laskevõistluste korraldamine ja võistlused Tal- linna Üliõpilaskonnaga 1939. a. sügisel; c) osavõtmine CIE olümpiast 1939. a. suvel Viinis; d) hõimumaade laskevõistlused, ühenduses SELL maade võistlustega. 17. Võimaluse korral sammude astumine ratsaspordi arendamiseks Üliõpilaskonnas. 18. Võistlusstatuutide ümbertöötamine.

*

Ants Silvere õlletehas

Lugemislaua toimkonna tegevuskava 1939./40. a. on Üliõpilaskonna Juhatuses vastu võetud järgmisel kujul: 1) Pidev ajalehtede ja ajakirjade tel- limine. 2) Kodukorra väljatöötamine. 3) Järjekind- lam lugemislaua korrashoiu teostamine. 4) Raama- tuaasta Peakomiteelt saadud raamatute deponeerimine Ülikooli Raamatukokku. 5) Käsiraamatukogu täien- damine senisest suuremal määral. 6) Raamatute köitmise ja vanade ajakirjade täiendamise (ühes köit- misega) jätkamine. 7) Tagasitoomata raamatute ja ajakirjade sissenõudmise lähem väljatöötamine. 8) Käsiraamatukogule lahedama ruumi leidmise küsimuse algatamine. 9) Muude jooksvate küsimuste lahenda- mine.

ÕIENDUS

„Üliõpilaslehes“ nr. 1/2 (1939, lk. 10) avaldatud luuletuses „Äikseöö Paala jõel“ palun arvestada järg- miste parandustega: 1. Värsipaari „Põndak plagiseb hobukapjadest. / Raimmik ragiseb jalgsi tapjatest“ järel lugeda „Sohu sigineb äkki sadasid. / Võõras ligi- neb varjat radasid.“ Edasi „Sika-sakati...“. 2. vär- sis „Kiivreil plaksatab rahe-terasid“ lugeda viimase sõna asemel „noole-terasid“.

3. värsipaari „Taprit pärinal tapper teretab. / sõ- num, vabiseb viimse meheni:“ asemel lugeda: „Äkki habiseb iga leheni / sõnum, vabiseb viimse meheni:“ ning kohe selle järel „Taarast lembitu! Eesti male- val / langes Lembitu, ratsul valeval!“... millele järg- nevad kaks lõpustroofi, nagu mainitud kohal trükitud.

Eeda Kook.

Anti Üliõplaskohtu kord

Haridusministri poolt on antud Tartu Ülikooli Üliõpilaskonna põhikirja eriosana sundusliku vahekohtu ja üliõpilaskohtu kord. Sundusliku vahekohtu ja üliõpilaskohtu korraldusel karistatakse Tartu Ülikooli üliõpilasi selles korras ettenähtud distsiplinaar-süütegude eest. Üliõpilastele määratavateks distsiplinaarkaristusteks on: hoiatus, noomitus, valinoomitus ja avalik valinoomitus. Üliõpilased, kes on karistatud vähemalt valinoomitusega, kaotavad passiivse valimisõiguse oma

konvendis ja Üliõpilaskonnas üheks aastaks, arvates kohtuotsuse kuulutamisest.

Noomitus ja valinoomitus tehakse kirjalikult ja antakse ühtlasi teada ka üliõpilaskonvendile, kuhu karistatu kuulub, Üliõpilaskonna kuraatorile ja Üliõpilaskonna juhatusele. Avalik noomitus tehakse kirjalikult ja pannakse välja Üliõpilaskonna teatatahvile ülikooli peahoones üheks kuuks, kusjuures õppevaheajaga ei arvestata. Ühtlasi teatatakse sellest üliõpilaskonvendile, kuhu ka-

ristatu kuulub, Üliõpilaskonna kuraatorile ja Üliõpilaskonna juhatusele. Hoiatus teostatakse kohtuotsuse kuulutamise kohtuistungil.

Kui karistusena on määratud hoiatus või noomitus, siis võidakse süüdlast tingimisi vabastada karistuse kandmisest, kui teda ei ole varem karistatud üliõpilase, rektori või akadeemilise kohtu poolt. Karistuse kandmisest tingimisi vabastatule määratakse aastane katseaeg. Kui tingimisi vabastatu katseaaja kestes paneb toime uue süüteo, siis pööratakse ühes sellega täitmisele ka tingimisi määratud karistus. Karistus ei kuulu koostamisele.

Üliõpilaskonventide ühendused jälle lubatud

Tartu Ülikooli Valitsus teatas Üliõpilaskonna kuraatorile prof. H. Jaaksonile ja Üliõpilaskonna juhatusele, et Ülikooli Valitsus on otsustanud lubada ja registreerida üliõpilaskonventide omavahelisi ühendusi, nagu see on ette nähtud Ülikoolide Seaduse paragrahv 94-das.

Ülikooli Valitsus lubab ja registreerib neid ühendusi aga ainult siis, kui ellukutsutava ühenduse eesmärgiks on kasvatustöö edukam teostamine ühendusseastuvas üliõpilaskonventides, vastavalt Ülikoolide Seaduses, Üliõpilaskonna põhikirjas ja

eriti viimase eriosas ettenähtud juhistele ja kui ühendused taotleavad Ülikoolide Seaduse Üliõpilaskonda puutuva osa ning Üliõpilaskonna põhikirja juhiste elluviimist. Ülaltehendatud eesmärgid fikseeritakse vastava ühenduse põhikirjas.

Nende eesmärkide edukamaks teostamiseks leiab Ülikooli Valitsus tarviliku olevat, et loodavate üliõpilaskonventide ühenduste põhistruktuur ühtuaks järgmistes punktides: 1) üliõpilaskonventide ühenduste organiteks on juhatus, nõukogu ja revisjonikomisjon; 2) üliõpilaskonven-

tide ühenduses on juhatuse järjekorras üksiku üliõpilaskonventi juhatus, kusjuures loos otsustab, mis sugune üliõpilaskonvent esimesena annab ühenduse juhatuse; 3) ühenduse nõukogu peab moodustuma ühendusse kuuluvate üliõpilaskonventide esimeestest; 4) ühenduse revisjonikomisjoniks on juhatusele järjekorras järgneva üliõpilaskonventi juhatus.

Ülikooli Valitsus on asunud seisukohale, et iga üliõpilaskonvent võib korraga kuuluda ainult ühte ühendusse.

Üliõpilasleht

Toimetus ja tallitus Üliõpilasmaja III korral on avalud äripäevadel kella 13.30—15-ni.

Aadress: Üliõpilasmajas, Tartu, telefon nr. 2-91.

Saadaval vanemad aastakäigud ja üksiknumbrid.

Varemaid aastakäike müüakse kuni 30% hinnaalandusega.

„Korp! Sakala“ sõprusleping rootslastega

Tartus viibisid Rootsi Uppsala ülikooli juures asuva üliõpilasorganisats. Gästrike-Hälsinge natsiooni esindajad, kes tutvusid meie ülikooli ja üliõpilaskonnaga. Rootsi külalised on Tartus viibimise ajal pannud aluse ka esimesele sõpruslepingule Rootsi ja Eesti üliõpilaskondade vahel.

Nimelt kirjutati „Korp! Sakala“ ruumes esmaspäeva õhtul alla sõpruslepingu eellepingule „Korp! Sakala“ ja Gästrike-Hälsinge natsiooni vahel. Nimetatud organisatsioon on Uppsala ülikooli juures vanim. Rootslaste poolt kirjutasiid lepingule alla

natsiooni abikuraator cand. jur. L. Campanello, cand. phil. D. Bergmann ja N. Roland ja „Korp! Sakala“ poolt Rootsi konsul, Vilistlaskogu esimees J. Lill, konventi juhatuse esimees E. Volke, abiesimees E. Tapp ja sekr. E. Rõuk.

Pidulik sõpruslepingu lõpptekstile allakirjutamine toimub eeloleval sügisel Tartus, mil „Korp! Sakala“ pühitseb oma 30. aastapäeva. Kevadel sõidab „Korp! Sakala“ esindus Uppsalasse, et osa võtta Uppsala Ülikooli ja üliõpilaskonna aastapäevapidustustest.

Tallinnas selgitatakse koostöö aluseid

Rohuteadlaste Koja ruumides peeti Eesti Korporatsioonide Vilistlaskogude Tallinna Koondiste Liidu ja Eesti Üliõpilaste Seltside Vilistlaskogude Liidu Tallinna Klubi esindajate koosolek nende organisatsioonide koostöö aluste selgitamiseks. Koosoleku avas ja juhatajaks valiti koosoleku kokkukutsuja Eesti Korporatsioonide Vilistlaskogude Tallinna Koondiste Liidu esimees E. Leithammel („Korp! Fraternalitas Estica“), kes tutvustas koosolijaid kahe organisatsioonide liidu koostöö loomiseks seni astunud samudega. Koosoleku sekretäriks valiti V. Tauli („ÜS Concordia“).

Koosolek konstateeris, et seltside ja korporatsioonide vilistlaskogudel ei ole omavahel mingit põhimõtetlist lahkuminekut, mis takistaks

üksteisega lähenemist ning koostöö arendamist ja süvendamist ning rõhutati kõigi akadeemiliste kodanike koostöö vajalikkust. Akadeemiliste organisatsioonide omavaheliseks lähenemiseks ja koostöö arendamiseks ning ühiste ürituste teostamiseks otsustati koosoleku juhataja ettepanekul moodustada permanentne organ — Eesti Akadeemiliste Vilistlaskogude Tallinna Koondiste Esindus, kuhu iga vilistlaskogu saadaks kaks esindajat. Kuna korporatsioonide ja seltside vilistlaskogude liitudesse kuuluvaid organisatsioone on kumbagi 9, siis kujuneb esindus 36-liikmeliseks. Juhatusse kuuluvad kummagi liidu poolt 4 liiget, kuna esimees on vaheldamisi kord seltside, kord korporatsioonide poolt. Esimeheks esimeheks valis koosolek E.

Leithammeli. Esinduse ja juhatuse hooleks jäeti nende vilistlaskogude kaasatõmbamise võimaluste selgitamine, kes ei kuulu kumbagisse liitu, nagu näit. naiskorporatsioonid.

Loodud organite lähemaks tähtsamaks ülesandeks tegi koosolek Tallinna akadeemilise maja ehitamise võimaluste selgitamise ja teostamisele asumise. Selles majas tahetakse näha ruume vilistlaskogudele ja Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilasorganisatsioonidele, suuremat saali koosviibimiste jaoks, ühist söögisaali ja lugemislaua, võõrastetube sissesõitnud akadeemiliste külaliste jaoks jms.

Koos olid üheksa seltsi ja 8 korporatsiooni vilistlaskogu esindajad — kokku 30 inimest.

Üliõpilased

EELISTAVAD OSTUSI TEHES ETTEVÖTTEID,
KES KUULUTAVAD „ÜLIÕPILASLEHES“

Pea- ja vastutavtoimetaja: **H. Puusepp.** Tallinna Üliõpilaskonna esindaja **E. Leetmaa.** Tegevtoimetaja: **H. Malt.**
Toimkonna liikmed: **A. Poom, A. Mägi, H. Kalmet.** Väljaandja: **Tartu Üliõpilaskonna Esindus.**

Toimetuse aadress: Tartu, Üliõpilasmaja.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1939.

Sinimandri

TARTU, TELEF. 127

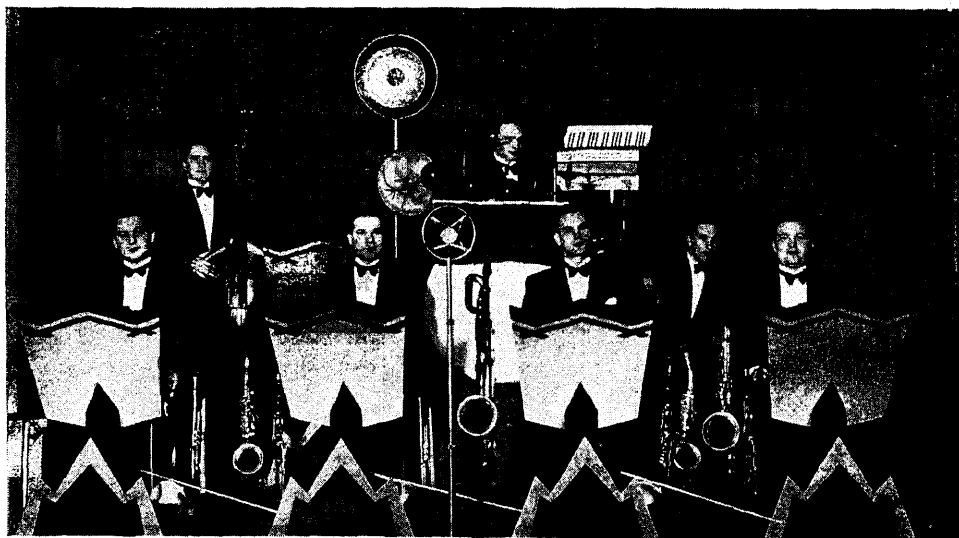
IGAL ÕHTUL KELLA 19 KUNI 23 SUURES VALIKUS

ERI ÕHTUSÖÖGID

(À LA CARTE). HINNAD ALATES KR. 0.40 KUNI KR. 1.-

ETTETELLIMISE PEALE ÕHTUSÖÖGID (SOUPER - 6 KÄIKU)

*Kannuõlu * Konjak, liköör ja vein klaasiviisi*

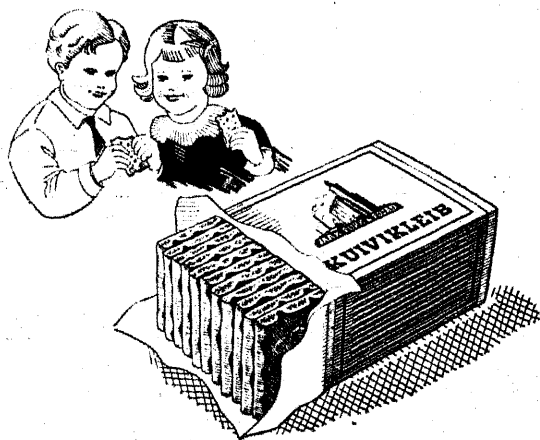

*Aeg
kohustab!*

Üle öö muutus Euroopa kaart ja miljonite saatus ● Iga päev toob põnevaid ja suuri uudiseid, mis teeb ajalehelugemise vajalikuks igale teadlikule kodanikule ● Kiirelt ja tõetruult valgustab suurajaleht „UUS EESTI“ kõiki välismaa ja kodumaa sündmusi ● Tellides maksab „UUS EESTI“ veerandaastas Kr. 5.—, edasi Kr. 1.50 iga kuu.

„Uus Eesti“ toimetuse ja peakontori
TALLINN, PIKK TÄN. 40

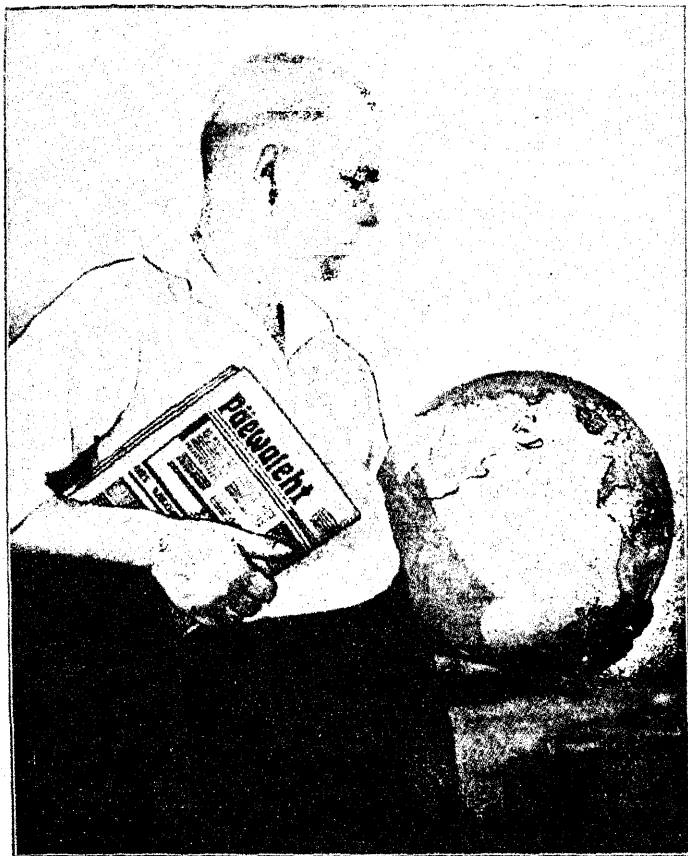
*Arendage
oma lastele*

terved valged hambad ja tugevad igemed ning säilitagem neid täiskasvanuile

KUIVIKLEIVAGA

Müügil $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$ ja $\frac{1}{4}$ kg pakkides

KUIVIKLEIVATÖÖSTUS JAAK PUHK & POJAD $\frac{A}{S}$

KOGU MAAILMA
SÜNDMUSTES OLETE
TEADLIK, KUI LOETE

„PÄEVALEHT“

„LASTE RÕÕM“
ON LASTE MAAILM